

Karel de Grote-Hogeschool
Multimedia en Communicatietechnologie
(professioneel gerichte bachelor)

29 november 2005

1	Samenvattende conclusie	3
2	Inleiding en verantwoording	5
	2.1 Inleiding en verantwoording	5
	2.2 Samenstelling commissie	5
	2.3 Werkwijze commissie	5
	2.4 Totstandkoming domeinspecifiek referentiekader	6
3	Beschrijving van de opleiding	8
	3.1 Algemeen	8
	3.2 Profiel instelling	8
	3.3 Profiel opleiding	10
4	Beoordeling per onderwerp en facet	12
	4.1 Doelstellingen opleiding	12
	4.2 Programma	16
	4.3 Inzet personeel	25
	4.4 Voorzieningen	28
	4.5 Interne kwaliteitszorg	32
	4.6 Continuïteit	35
5	Overzicht oordelen	37
	Bijlage 1: Samenstelling commissie	38
	Bijlage 2: Werkwijze, werkverdeling en oordeelsvorming	39
	Bijlage 3: Programma vraaggesprekken en locatiebezoek	40
	Bijlage 4: Overzicht van gebruikte of geraadpleegde documenten	42
	Bijlage 5: Geheimhoudingsclausule	45
	Bijlage 6: Lijst met afkortingen	46
	Bijlage 7: Competenties van de opleiding Multimedia en Communicatietechnologie	47
	Bijlage 8: Programma Multimedia en Communicatietechnologie	50
	Bijlage 9: een overzicht van de relatie tussen de opleidingscompetenties en de generieke kwaliteitswaarborgen	51
	Bijlage 10: Aanbevelingen en opmerkingen van de commissie	54

1 Samenvattende conclusie

De driejarige professioneel gerichte bachelor opleiding Multimedia en Communicatietechnologie zal vanaf september 2006 worden aangeboden op de vestiging Hoboken van de Karel de Grote-Hogeschool te Antwerpen. De opleiding komt in de plaats van de bestaande professioneel gerichte bacheloropleiding Elektronica-ICT. Deze kent al sinds enige tijd een afstudeerrichting multimedia en computertechnologie, waardoor er een zekere overlap zal zijn tussen de oude en de nieuwe opleiding.

De opleiding gebruikt als referentiekader het enige voorhanden zijnde Vlaamse beroepsprofiel (van de VLOR) en heeft er bij de uitwerking van het programma (in overleg met het werkveld) enige accenten in aangebracht. De commissie heeft dit referentiekader geaccepteerd als een algemeen, bruikbaar kader, maar is van mening dat het wel moet worden aangepast aan de specifieke opleiding waarvoor het wordt gebruikt. Overigens stelt de commissie vast dat de door de opleiding gekozen profileringen wel tot uiting komen in de algemene beschrijving van de opleiding en in het curriculum. Uit het gesprek met vertegenwoordigers van het werkveld is gebleken dat de gekozen accenten in de opleiding aansluiten bij wat het werkveld nodig heeft. Er is veel behoefte aan deze nieuwe opleiding, vooral omdat daarin een verband wordt gelegd tussen verschillende vakgebieden, wat op dit moment in geen enkele andere opleiding in de regio het geval is.

Het curriculum is opgebouwd uit vier blokken per studiejaar. In elk blok zal gewerkt worden aan een bepaald thema waaraan de studieonderdelen binnen het blok gekoppeld zullen zijn. Ook zal binnen elk blok gewerkt worden aan een projectopdracht. Deze opdracht zal gericht zijn op het thema van het blok. De commissie raadt de opleiding aan de competenties nog verder uit te bouwen en inzichtelijk te maken hoe zij precies zullen worden opgebouwd. Ook de relatie tussen het beroepsprofiel, de eindkwalificaties van de opleiding (competenties) en de leerdoelen van de studieonderdelen kan duidelijker.

Studenten zullen gaan werken met POP's en portfolio's en zullen worden getoetst aan de hand van diverse vormen van assessment. De wijze waarop de portfolio's en assessment precies zullen worden vormgegeven is in grote lijnen wel duidelijk, maar nog niet volledig uitgekristalliseerd. Dit geldt ook voor de werkvormen en de te gebruiken literatuur.

Aangezien het nog enige tijd zal duren voordat de opleiding zal worden aangeboden en er sprake is van een vakgebied in voortdurende ontwikkeling vindt de commissie het acceptabel dat de literatuur nog niet exact bekend is. Het curriculum zal dan ook regelmatig moeten worden geactualiseerd. Vanwege de grote betrokkenheid en interesse van het werkveld bij de opleiding (in de vorm van een stuurgroep) heeft de commissie er vertrouwen in dat de opleiding in staat zal zijn het curriculum actueel te houden.

Bovengenoemde inruiloperatie heeft als voordeel dat de nieuwe opleiding kan beschikken over docenten die al enige tijd werkzaam zijn bij de hogeschool. De nieuwe opleiding zal in bepaalde opzichten echter afwijken van de oude opleiding, dus niet alle docenten zullen zonder meer inzetbaar zijn. Zo zal er gewerkt worden met een nieuw onderwijsconcept van "afnemende sturing". De commissie heeft vastgesteld, dat de aanvrager goed zicht heeft op wat er aan personeel nodig zal zijn en wat de inhoudelijke hiaten zijn. Er is voldoende ruimte om deze hiaten op te vullen.

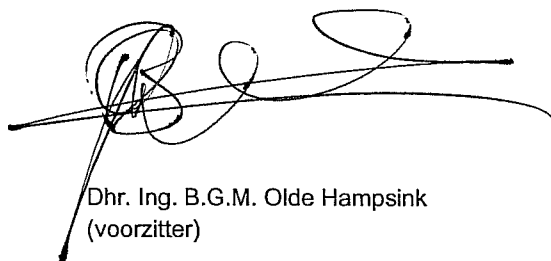
De commissie heeft tijdens het locatiebezoek gesproken met de ontwikkelaars, met het werkveld, met de toekomstige docenten en met het management en het is haar opgevallen dat er een enthousiast team is. Het nieuwe onderwijsconcept leeft bij alle betrokkenen en er wordt al enige tijd serieus werk van gemaakt om iedereen er vertrouwd mee te maken. De opleiding is niet alleen een product van de ontwikkelaars, maar ook docenten en het werkveld zijn nauw betrokken geweest bij de ontwikkeling ervan.

De faciliteiten die nodig zijn voor de nieuwe opleiding zijn deels dezelfde als die van de oude opleiding. Hoewel daarnaast wel is voorzien in een aantal nieuwe voorzieningen (zoals een nieuwe studio op de linkeroever van de Schelde) betekent dit, dat er relatief weinig investeringen nodig zijn voor nieuwe voorzieningen.

Het is de commissie duidelijk geworden dat kwaliteitszorg een belangrijk aandachtspunt is binnen de hogeschool en zij is er van overtuigd dat alle betrokkenen ook in de toekomst voldoende gelegenheid zullen hebben om terugkoppeling te geven naar de opleiding. Er is sprake van een uitgebreid kwaliteitszorgsysteem waarbij mensen in alle lagen van de organisatie hun verantwoordelijkheid hebben. Ook bij de nieuwe opleiding zal één ankerpersoon verantwoordelijk zijn voor kwaliteitszorg. De commissie vindt dit positief. De commissie concludeert dat er sprake is van een goed plan, dat weliswaar op sommige aspecten nog nader moet worden uitgewerkt, maar dat wel een voldoende basis is voor een opleiding waarin voldoende generieke kwaliteitswaarborgen potentieel aanwezig zijn. De commissie geeft het management, de ontwikkelaars en de docenten van de nieuwe opleiding haar vertrouwen en is van oordeel dat de aanvraag van de Karel de Grote-Hogeschool **positief** beoordeeld kan worden.

Namens de commissie ter beoordeling van de toets nieuwe professioneel gerichte bachelor opleiding Multimedia en Communicatietechnologie van de Karel de Grote-Hogeschool/ Katholieke Hogeschool Antwerpen

Den Haag, 29 november 2005

Dhr. Ing. B.G.M. Olde Hampsink
(voorzitter)

Mw. Drs. T. Kleene
(secretaris)

2 Inleiding en verantwoording

2.1 Inleiding en verantwoording

Deze rapportage geeft de beoordeling weer van de door de Nederlands Vlaamse Accreditatieorganisatie (voortaan NVAO) ingestelde commissie van deskundigen ter toetsing van het door de Karel de Grote-Hogeschool Antwerpen bij brief van 1 augustus 2005 ingediende voorstel voor een nieuwe professioneel gerichte bachelor opleiding in de multimedia en in de communicatietechnologie van de Karel de Grote-Hogeschool/ Katholieke Hogeschool Antwerpen.

Op 31 mei 2005 werd een aanvraag voor een "toetsing van macrodoelmatigheid van een nieuwe opleiding" ingediend bij de Erkenningscommissie hoger onderwijs Vlaanderen. In de aanvraag stelt de opleiding dat de hogeschool bij erkenning van de nieuwe opleiding de bestaande opleiding van bachelor in de elektronica-ICT in het studiegebied industriële wetenschappen en technologie en nautische wetenschappen zal afbouwen, parallel met de opbouw van de nieuwe opleiding. Op 25 juli 2005 is deze commissie tot een positief besluit gekomen ten aanzien van de macrodoelmatigheid van de opleiding.

Na erkenning door de Vlaamse regering zal de opleiding voor het eerst worden aangeboden in het academiejaar 2006-2007. Een gelijkende opleiding wordt reeds in Kortrijk aangeboden door de Hogeschool West-Vlaanderen. De in te ruilen opleiding van de bachelor in de elektronica-ICT is verwant met de nieuwe opleiding, want zij bevatte een afstudeerichting die "multimedia- en computertechnologie" heette.

2.2 Samenstelling commissie

Voorzitter: Dhr. B.G.M. Olde Hampsink, Saxion Hogeschool, Onderwijsmanager innovatie van de Academie "Toegepaste Kunst en Techniek", Saxion Hogeschool Enschede

Leden: Dhr. D. Geerts, Projectleider Centrum voor Usability Onderzoek, Mediacentrum Katholieke Universiteit Leuven
Dhr. J. Donné, Hoofdlector professioneel gerichte bachelor opleiding Elektronica-ICT, Vakgroepvoorzitter van de vakgroep ICT, Coördinator voor het 'Cisco Networking Academy Program', Katholieke Hogeschool Sint Lieven

Extern secretaris/commissielid: Mw T. Kleene, zelfstandig onderwijskundige/ freelance secretaris NVAO

Procescoördinator NVAO: Mw C.M.O. Verhas

2.3 Werkwijze commissie

Bij de toetsing van de professioneel gerichte bachelor in de multimedia en in de communicatietechnologie van de Karel de Grote-Hogeschool/ Katholieke Hogeschool Antwerpen heeft de commissie de criteria uit het Toetsingskader nieuwe opleidingen hoger onderwijs Vlaanderen van de NVAO van 14 februari 2005 (verder: Toetsingskader) in acht genomen.

De commissie heeft zich aan de hand van de door de opleiding verstrekte documenten op de beoordeling voorbereid. Op 27 september 2005 is de commissie bij elkaar geweest. Tijdens deze bijeenkomst is het beroepsprofiel Graduaat Multimedia & Communicatietechnologie (MCT) door de commissie aanvaard als domeinspecifiek referentiekader. Verder zijn tijdens deze bijeenkomst van de commissie de eerste bevindingen besproken en zijn nadere vragen geformuleerd voor de aanvrager. Een aantal vragen is voorafgaand aan het locatiebezoek schriftelijk voorgelegd aan de opleiding. De opleiding heeft de commissie vervolgens van aanvullende schriftelijke informatie voorzien. Deze informatie betrof enerzijds aanvullende, reeds bestaande stukken betreffende de opleiding en anderzijds de schriftelijke uitwerking van een aantal specifieke vragen. In bijlage 4 is een overzicht van alle door de commissie geraadpleegde stukken opgenomen. Op 5 oktober 2005 heeft de commissie een locatiebezoek afgelegd. Tijdens dit bezoek is de commissie in verschillende gespreksrondes van nadere informatie voorzien en zijn de vraagpunten aan de orde gesteld en in discussie gebracht. Zie hiervoor ook de bijlage Programma locatiebezoek. Na afloop van het locatiebezoek heeft de commissie de bevindingen onderling besproken en vertaald naar voorlopige conclusies, gekoppeld aan het toetsingskader. Vervolgens heeft de commissie een eerste totaalconcept van de beoordeling van commentaar voorzien, waarna in gezamenlijk overleg en op basis van consensus de definitieve tekst is vastgesteld. Uiteindelijk zijn aan de hand van de uitkomsten per facet beargumenteerde oordelen per onderwerp gegeven, resulterend in het voorliggende definitieve advies van de commissie aan de NVAO.

Het locatiebezoek is voor de oordeelsvorming van groot belang geweest, met name vanwege het feit dat het dossier een onvoldoende duidelijk beeld gaf met betrekking tot een aantal facetten uit het beoordelingskader. Dit beeld is op basis van de aanvullende stukken en de gesprekken tijdens het locatiebezoek helderder geworden, waardoor het voor de commissie mogelijk was over alle facetten een onderbouwd oordeel te vormen. Bij geen van de facetten heeft de commissie problemen ondervonden bij het bereiken van consensus. Het eindoordeel is dus unaniem. De commissie spreekt haar waardering uit voor de open houding van alle gesprekspartners ten opzichte van de commissie.

2.4 Totstandkoming domeinspecifiek referentiekader

Tijdens de bijeenkomst van 27 september heeft de commissie gesproken over het domeinspecifieke referentiekader van de opleiding. De opleiding geeft in haar dossier aan het *Beroepsprofiel Graduaat Multimedia & Communicatietechnologie*, zoals gedefinieerd door de werkgroep Beroepsprofielen van de Vlaamse Hogescholen in opdracht van de Vlaamse Onderwijsraad (VLOR) in 2003, te beschouwen als domeinspecifiek referentiekader. De commissie heeft het beroepsprofiel bestudeerd en is tot de conclusie gekomen dat het in algemene zin een bruikbaar kader is (Dat de aanvrager erin geslaagd is de competenties uit het opleidingsprofiel in te passen in de nieuwe opleiding, blijkt uit de bijlage *Crosscheck opleidingsprofiel – opleidingsprogramma MCT*). **Het beroepsprofiel wordt door de commissie aanvaard als domeinspecifiek referentiekader.** De commissie maakt daarbij echter wel de kanttekening dat dit kader breed opgezet en weinig gestoffeerd is in de zin dat het weinig concrete handvatten biedt voor de inrichting van een nieuwe opleiding. Het algemene kader is opgesteld in opdracht van de VLOR op basis van de op dat moment enige bestaande opleiding op dit vakgebied in Vlaanderen. Het wordt eveneens als referentiekader gebruikt door de gelijkwaardige opleiding in Kortrijk, de enige

andere opleiding op dit vakgebied in Vlaanderen. Het domeinspecifieke referentiekader wordt dus gedeeld door de instellingen in Vlaanderen die opleidingen op dit terrein aanbieden. Uit het dossier blijkt, dat de aanvrager er in overleg met een stuurgroep van vertegenwoordigers uit het werkveld in geslaagd is een opleiding te ontwikkelen op basis van bovengenoemd beroepsprofiel. Daarbij zijn bij de uitwerking van het programma enige accenten aangebracht. Het VLOR-profiel is de facto dus (in overleg met het werkveld) verbijzonderd door de opleiding. De commissie stelt vast dat het referentiekader, zoals verbijzonderd door de opleiding voldoende handvatten biedt voor het inrichten van een nieuwe opleiding op het vakgebied van MCT. De eindtermen in het VLOR-profiel zijn geformuleerd in termen van kennis, vaardigheden en attitudes. De commissie pleit ervoor dat deze door de opleiding worden omgezet naar een formulering in competenties¹. Hoewel in de nieuwe opleiding wel aandacht wordt besteed aan deze onderwerpen, zijn dergelijke elementen niet aanwijsbaar terug te vinden in het algemene kader. Eveneens kan in het kader meer aandacht worden besteed aan de relevantie ervan voor het beroepenveld. Deze relevantie heeft de aanvrager overigens door eigen onderzoek wel aangetoond.

---

¹ Een **competentie** wordt opgevat als "het vermogen van een individu om in situaties (arbeids- en beroepssituaties, maar ook leer- en opleidingsituaties of maatschappelijke situaties) op adequate wijze procesgericht en productgericht te handelen. Een **kerncompetentie** kan daarbij worden opgevat als het vermogen van een individu waarmee kernopgaven van een beroep op een adequate, procesgerichte en productegerichte wijze kunnen worden aangepast. Kerncompetenties zijn multidimensionaal, gestructureerd en onderling samenhangend. Belangrijke dimensies van een competentie zijn: (1) specificiteit (het verwerven, toepassen en ontwikkelen ervan vindt plaats in contexten), (2) een integratief karakter (samenhangend geheel van elementen die noodzakelijk zijn voor probleemoplossend handelen, zoals kennis, vaardigheden, houdingen en eigenschappen), (3) duurzaamheid (er moet ook in de toekomst sprake zijn van de bekwaamheid), (4) handelingsgerichtheid (voor de ontwikkeling en toetsing van een competentie is probleemoplossend handelen voorwaardelijk), (5) het ontwikkelingsgerichte karakter (een competentie wordt nooit in één keer verworven) en (6) de validering door "stakeholders" uit de beroepspraktijk.

3 Beschrijving van de opleiding

3.1 Algemeen

Administratieve gegevens betreffende de instelling en de aangevraagde opleiding, de instelling die de nieuwe opleiding aanvraagt en de vestiging(en) waar de opleiding zal worden aangeboden in geval van erkenning

- naam instelling: Karel de Grote-Hogeschool/ Katholieke Hogeschool van Antwerpen
- adres instelling: Van Schoonbekestraat 143 – 2018 Antwerpen
- aard instelling: ambtshalve geregistreerd
- vestiging(en) waar de opleiding wordt aangeboden: Antwerpen
- de naam van de voorgestelde opleiding: Multimedia en Communicatietechnologie
- afstudeerrichtingen: n.v.t.
- de onderwijstaal gebruikt in de voorgestelde opleiding: Nederlands
- niveau en oriëntatie: professioneel gerichte bachelor
- het studiegebied of (delen van) studiegebieden: Industriële Wetenschappen en Technologie, en Nautische Wetenschappen
- nieuwe opleiding voor Vlaanderen: nee
- nieuwe opleiding enkel voor de instelling: ja
- studieomvang van de voorgestelde opleiding: 180 studiepunten
- de graad waartoe de voorgestelde opleiding leidt, de kwalificatie van de graad en in voorkomend geval de specificatie van de graad: professioneel gerichte bachelor in Multimedia en Communicatietechnologie
- in voorkomend geval de titel die houders van de graad van deze voorgestelde opleiding kunnen voeren: n.v.t.
- het academiejaar waarin de opleiding in geval van erkenning voor het eerst zal worden aangeboden: 2006-2007
- het positief advies van de associatie waarvan de instelling desgevallend lid is: ja
- in voorkomend geval het positief oordeel over de macrodoelmatigheid: ja
  - datum oordeel: 25 juli 2005 (volgens het informatiedossier: 26 mei 2005)

3.2 Profiel instelling

De Karel de Grote-Hogeschool is officieel van start gegaan op 1 september 1995. De hogeschool is voortgekomen uit een fusie van dertien voormalige katholieke Antwerpse hogescholen: Economische hogeschool Sint-Eligius, Vrije Technische School Technicum, Instituut Sint-Maria, Sint-Vincentiusinstituut voor Verpleegkunde, Antwerps Katholiek Hoger Instituut voor Verpleegkunde, Hoger Instituut voor Maatschappelijk Werk, Hoger Instituut Sint-Lodewijk, Sint-Lucas, H.Pius X-instituut, Onze-Lieve-Vrouwstituut Pulhof (Berchem), Vrij Technisch Instituut van Borgerhout, Katholieke Industriële Hogeschool Antwerpen (Hoboken) en Gesubsidieerde Vrije Normaalschool (Wijnegem).

De Karel de Grote-Hogeschool is een katholieke hogeschool met 7000 studenten en 900 werknemers. De school bestaat uit 6 departementen:

- Gezondheidszorg
- Handelswetenschappen en Bedrijfskunde
- Industriële Wetenschappen en Technologie
- Lerarenopleiding

- Sint Lucas Antwerpen | Beeldende Kunst
- Sociaal-Agogisch Werk

Handelwetenschappen & Bedrijfskunde is het grootste departement met ongeveer 3000 studenten. Industriële Wetenschappen en Technologie (IWT; het departement waaronder de nieuwe opleiding zal vallen) en Lerarenopleiding tellen beide meer dan 1000 studenten. Sociaal-Agogisch Werk telt een 700-tal studenten, Gezondheidszorg circa 600 en Sint Lucas Antwerpen circa 400. De verhouding tussen vrouwelijke en mannelijke studenten is ongeveer 45/55 procent.

Kansen doen groeien voor mensen die dynamisch denken is volgens het *Onderwijsontwikkelingsplan (OOP)* (versie 18 september 2003) de missie van de hogeschool. In het OOP wordt deze missie als volgt verwoord:

De Karel de Grote-Hogeschool biedt haar studenten, personeelsleden en alle andere betrokkenen de kans om hun talenten te leren kennen en te ontwikkelen. Zij helpt hen om competenties te bereiken en verder te ontwikkelen die niet alleen nodig zijn voor de uitoefening van een beroep, maar hen ook in staat stellen te functioneren als solidaire en kritische deelnemers aan onze samenleving. Deze competenties omvatten kennis, inzicht, vaardigheden en attitudes die zowel van beroepsspecifieke als van algemene aard zijn. De Karel de Grote-Hogeschool laat kansen groeien door het gezamenlijk engagement van studenten en personeel. Daar hoort bij de bereidheid om bijzondere inspanningen te doen ten gunste van allen die wel de talenten bezitten maar deze omwille van specifieke omstandigheden onvoldoende tot ontplooiing kunnen brengen.

De Karel de Grote-Hogeschool wil voorts (volgens de website van de hogeschool) vanuit een christelijke visie:

- de studenten begeleiden bij hun studiekeuze en studieloopbaan.
- duidelijk zijn over de inhoud van de studie en de studiebelasting.
- de inbreng van studenten stimuleren en ondersteunen.
- vooroordelen doorbreken en alle studenten gelijke kansen geven.
- de studenten alle kansen geven om hun studie af te maken binnen de normale studieduur.
- ervoor zorgen dat de studenten een brede vorming verwerven en dat de opleidingen toch voldoende gespecialiseerd en beroepsgericht zijn. Zo hebben de afgestudeerden alle kansen om zich aan te passen aan de steeds evoluerende arbeidsmarkt.
- de studenten opleiden voor een baan en hen vormen voor het leven.
- de studenten voorbereiden om hun leven lang te blijven leren.
- medewerkers kansen bieden om taken te vervullen die overeenkomen met hun mogelijkheden en aspiraties, zodat zij kunnen groeien in hun functie.
- medewerkers kansen bieden om door te groeien naar een andere functie als zij hun werkterrein ontgroeid zijn en ertoe bekwaam zijn.
- voor medewerkers kansen bieden om een evenwicht te behouden tussen arbeid, gezin, zelfontplooiing en deelname aan het maatschappelijke leven.
- medewerkers stimuleren om kritisch en creatief deel te nemen aan de besluitvorming.
- haar opleidingen afstemmen op andere landen en culturen en zo uitwisseling en samenwerking van studenten en personeelsleden bevorderen.
- zich openstellen voor de wereldgemeenschap, dichtbij en veraf, in de overtuiging dat hieruit kansen op verrijking groeien.
- ruimte scheppen voor een authentieke beleving van ons christelijk geloof.
- bijdragen tot een leefbare wereld.

3.3 Profiel opleiding

Op pagina 4 van het informatiedossier wordt de nieuwe opleiding als volgt beschreven: *De nieuwe opleiding beoogt de student een diepgaande kennis te geven van de laatste multimediale technologieën om deze aan te wenden en te implementeren als communicatiemiddel voor bedrijven, instellingen en maatschappij.*

De opleiding is geschraagd rond Elektronica – ICT, Audiovisuele Technieken, Toegepaste Informatica en Bedrijfsbeheer.

'Multimedia' wordt in de ruime zin begrepen. Het heeft niet alleen betrekking op computers, ook de audiovisuele wereld behoort hiertoe. De studenten dienen derhalve niet alleen kennis te hebben van computertoepassingen en programmeren, maar zijn ook thuis in geluid en beeldtechnologie. De opleiding behandelt ook de technische facetten van diverse communicatiemiddelen zoals draadloze communicatie (o.a. GSM, satelliet) en dataverbindingen (o.a. breedband, ADSL).

De basis voor deze technologieën wordt aangereikt in opleidingsonderdelen zoals elektronica en telecommunicatie. De student zal deze nieuwe technologieën aansturen door gebruik te maken van computer en programmatie. Daarnaast leert hij interactieve websites bouwen via een gamma moderne objectgeoriënteerde talen zoals VB.Net en ASP.Net, ondersteund met UML-modellering en relationele databasetechnieken.

In gebieden zoals website-ontwikkeling en audiovisuele technologie wordt van de technicus verwacht dat hij de verschillende middelen op een creatieve manier kan gebruiken.

De opleiding besteedt tenslotte aandacht aan de steeds belangrijkere plaats van multimedia in de maatschappelijke context, met bijvoorbeeld ethiek en historische kritiek (cfr. gevaar van beeldmanipulatie). Ze is vernieuwend in die zin dat ze aansluit bij de nieuwe trend waarbij de technologie niet zozeer als op zichzelf staand wordt bestudeerd, maar in zijn maatschappelijke en bedrijfseconomische context. Daarom zullen we ons meer toeleggen op het zinvolle gebruik van de nieuwste technologieën i.p.v. het bestuderen van de technologie an sich.

Het streefdoel is een opleiding die steunt op:

- *computers, netwerken, internet en de daarbijhorende activiteiten zoals analyseren, programmeren en testen.*
- *audio- en videotecnologieën,*
- *hedendaagse telecommunicatietechniek, waarbij de bijzondere aandacht gaat naar de integratie van beeld, geluid, internet, GSM, enz. .*
- *bedrijfseconomische en maatschappelijke inbedding van multimedia en communicatietechnologie*

In het laatste jaar kan de student kiezen uit 3 keuzepakketten:

- *Multimedia Interfacing*
- *AV-producties*
- *Web Design*

In de bijlage Toetsing macrodoelmatigheid van een nieuwe opleiding stelt de Erkenningscommissie dat de nieuwe opleiding verwantschap vertoont met enkele andere professioneel gerichte bacheloropleidingen, zoals de opleiding bachelor in de toegepaste informatica in het studiegebied Handelswetenschappen en bedrijfskunde, sommige van de opleidingen bachelor in de audiovisuele technieken en een opleiding bachelor in de grafische en digitale media in het studiegebied Industriële wetenschappen en technologie

en nautische wetenschappen. Tegenover de bestaande opleiding van de bachelor in de multimedia- en communicatietechnologie van de Hogeschool West-Vlaanderen is het verschil dat de "Workflow Integratie" hier niet als afzonderlijke hoofdlijn in het programma voorkomt, maar geïntegreerd in de themamodules wordt aangeboden. Op pagina 8 van het informatiedossier wordt een en ander door de aanvrager onderbouwd. De Erkenningscommissie stelt dat *"de eigenheid van de voorgestelde opleiding vooral berust op de combinatie van diverse technologische componenten, samen met diverse elementen die betrekking hebben op het functioneren in een bedrijfscontext"*. Op grond van deze eigenheid situeert deze opleiding zich volgens de Erkenningscommissie op de arbeidsmarkt gunstiger dan andere verwante opleidingen.

De nieuwe opleiding Multimedia en Communicatietechnologie onderscheidt zich volgens het informatiedossier op het vlak van de eisen van de professioneel gerichte bachelor van andere ICT-gerichte opleidingen door het feit dat techniek en technologie, niet als op zichzelf staand worden beschouwd. Het uitgangspunt van deze opleiding is communicatie en de technologie die ze ondersteunt. Daarom worden de leerinhouden thematisch aangeboden en gekaderd in hun maatschappelijke en bedrijfseconomische context.

4 Beoordeling per onderwerp en facet

In dit hoofdstuk wordt een beschrijving gegeven van de toetsing door de commissie van de ingediende aanvraag aan de hand van de 6 onderwerpen en de facetten uit het Toetsingskader. Per facet is telkens eerst - omkaderd - de letterlijke omschrijving daarvan uit het Toetsingskader opgenomen.

4.1 Doelstellingen opleiding

Op pagina 2 van de aanvraag worden de doelstellingen van de nieuwe opleiding als volgt weergegeven:

De bachelor in Multimedia en Communicatietechnologie dient over de nodige algemene, beroepsgerichte en domeinspecifieke competenties te beschikken om als beginnend beroepsbeoefenaar volwaardig aan de slag te kunnen in het werkveld van de multimedia en communicatietechnologie. Wij willen studenten opleiden tot professioneel gerichte bachelors die in staat zijn voor het PC-gebaseerde informatieapparaat in het werkveld ondersteuning te bieden, gebruiksvriendelijk de nodige diensten aan te leveren en hierover te communiceren.

De doelstellingen zijn gericht op het verwerven van kennis, attitudes en vaardigheden die ervoor zorgen dat studenten professioneel functioneren in deze sector. Professioneel functioneren omvat onder meer volgende aspecten:

- levenslang leren;
- communicatie op drie domeinen: naast Nederlands ook Engels en Frans beheersen; de basisprincipes van communicatie onder de knie krijgen met het oog op professionele communicatie met collega's, externen en klanten; het communicatieondersteunend gebruik van multimedia en audiovisuele technieken;
- hard- en software kennen in al zijn aspecten;
- bij ontwerp en ontwikkeling van een PC-gebaseerd informatieapparaat diverse technieken kennen en diverse middelen op een creatieve manier kunnen toepassen;
- techniek en technologie ruim interpreteren in de hedendaagse maatschappelijke context;
- de transfer kunnen maken van eerder verworven kennis en vaardigheden naar andere toepassingsdomeinen (flexibiliteit).

Afgestudeerden kunnen zowel gaan werken in grotere als in kleinere bedrijven. Ook kunnen zij als zelfstandig ondernemer aan de slag. In het informatiedossier worden de volgende specifieke beroepen genoemd waarin de afgestudeerde terecht kan komen:

- multimediaprogrammeur
- webdesigner
- webproject ontwikkelaar
- applicatieontwikkelaar
- communicatie en media integrator
- pc en desktopsupport 2de lijn
- helpdeskoperator
- netwerkbeheer
- captatie- en acquisitiespecialist,
- telecomspecialist
- support engineer
- gespecialiseerde helpdesk bij telecomoperatoren

- video assistant
- sound assistant
- studiotchnicus bij radio en TV

4.1.1 Facet 1.1. Niveau en oriëntatie opleiding

De opleidingsdoelstellingen zijn er op gericht de student te brengen tot:

- *het beheersen van algemene competenties als denk- en redeneervaardigheid, het verwerven en verwerken van informatie, het vermogen tot kritische reflectie en projectmatig werken, creativiteit, het kunnen uitvoeren van eenvoudige leidinggevende taken, het vermogen tot communiceren van informatie, ideeën, problemen en oplossingen, zowel aan specialisten als aan leken en een ingesteldheid tot levenslang leren*
- *het beheersen van algemene beroepsgerichte competenties als teamgericht kunnen werken, oplossingsgericht kunnen werken in de zin van het zelfstandig kunnen definiëren en analyseren van complexe probleemsituaties in de beroepspraktijk en het kunnen ontwikkelen en toepassen van zinvolle oplossingsstrategieën, en het besef van maatschappelijke verantwoordelijkheid samenhangend met de beroepspraktijk*
- *het beheersen van beroepsspecifieke competenties op het niveau van een beginnend beroepsbeoefenaar*

Bevindingen van de commissie:

In het informatiedossier wordt onderscheid gemaakt tussen algemene competenties, algemeen beroepsgerichte competenties en beroepsspecifieke competenties. De uitwerking van deze competenties is opgenomen in bijlage 7 van dit rapport. De opleiding heeft zelf een analyse van de competenties gemaakt in relatie tot de Dublin-descriptoren. Zij heeft de commissie deze analyse voorafgaand aan het locatiebezoek doen toekomen. De analyse is opgenomen in bijlage 9 van dit rapport.

De commissie heeft tijdens het locatiebezoek enkele kritische vragen gesteld over de breedte van de eindkwalificaties van de opleiding. In het gesprek met vertegenwoordigers van het werkveld is naar voren gekomen dat dit brede karakter goed aansluit bij wat het beroepenveld vraagt. Hierbij aansluitend geven de ontwikkelaars van de nieuwe opleiding aan dat zij de studenten, mede gezien de snelle veranderingen in het betreffende werkveld, niet afhankelijk willen maken van één bedrijf of één smalle sector binnen het beroepenveld. Studenten moeten binnen de opleiding vooral leren hoe zij zichzelf verder kunnen ontwikkelen en hoe zij voortdurend in kunnen spelen op nieuwe ontwikkelingen. Studenten moeten in de ogen van de ontwikkelaars leren flexibel te zijn. De aanvrager acht breed geformuleerde competenties hier beter bij passen dan competenties die de student op voorhand "dwingen" tot een bepaalde keuze.

Overwegingen:

De commissie is van mening dat de aanvrager met de paragraaf *Beschrijving doelstellingen opleiding naar niveau en oriëntatie* (paragraaf 1.1 uit het informatiedossier) en de aanvullende analyse in bijlage 9 in voldoende mate aantoont, dat de competenties van de opleiding getuigen van het niveau van een professioneel gerichte bachelor. Ook de algemene beroepsgerichte competenties en de beroepsspecifieke competenties worden in de desbetreffende paragraaf uitgewerkt. Uit deze uitwerking blijkt, dat de toekomstige beroepsbeoefenaar in voldoende mate professioneel zal zijn onderlegd als hij de eindkwalificaties heeft gehaald. De commissie is van mening dat de afgestudeerde van de opleiding, mits hij de competenties heeft bereikt, voldoende bagage zal hebben om als

beginnend beroepsbeoefenaar in het beoogde werkveld te kunnen starten. De commissie kan zich tenslotte goed vinden in de visie van de ontwikkelaars ten aanzien van het brede karakter van de beoogde eindkwalificaties. Het locatiebezoek heeft wat dat betreft veel helderheid verschaft. Deze visie sluit goed aan bij de wensen van het lokale werkveld.

Oordeel van de commissie:

De commissie beoordeelt het niveau en de oriëntatie van de opleiding met een **voldoende**

4.1.2 Facet 1.2. Domeinspecifieke eisen

De doelstellingen van de opleiding (uitgedrukt in eindkwalificaties) sluiten aan bij de eisen die door (buitenlandse) vakgenoten en het relevante beroepenveld gesteld worden aan een opleiding in het betreffende domein (vakgebied/discipline en/of beroepspraktijk of kunstpraktijk). Ze zijn, ingeval van gereguleerde beroepen, in overeenstemming met de reglementering of regelgeving ter zake

Voor professioneel gerichte bachelorsopleidingen zijn de eindkwalificaties getoetst bij het relevante beroepenveld

Bevindingen van de commissie:

Volgens het informatiedossier zijn de beoogde eindkwalificaties gebaseerd op "beroeps- en opleidingsprofielen zoals gedefinieerd binnen de schoot van de VLOR in 2003". De commissie heeft het *beroepsprofiel Graduaat Multimedia & Communicatietechnologie* en het *Opleidingsprofiel Graduaat Multimedia & Communicatietechnologie* (beide ongedateerd) voorafgaand aan het locatiebezoek ter inzage gekregen. De aanvrager heeft zich echter niet alleen gebaseerd op het algemene referentiekader (*het beroepsprofiel Graduaat Multimedia & Communicatietechnologie* dat in 2003 is opgesteld in opdracht van de VLOR), maar heeft zich georiënteerd op de behoeften van het werkveld in de regio. Ook blijkt uit het gesprek met de ontwikkelaars dat men heeft gekeken naar bestaande opleidingen in Vlaanderen en Nederland, maar dat men bewust een eigen weg heeft gevolgd bij het formuleren van de eindkwalificaties. Uit het gesprek met vertegenwoordigers van de opleiding komt naar voren dat er naar aanleiding van deze analyses voor gekozen is bepaalde accenten in de opleiding te leggen (zoals de nadruk op zelfontplooiing en flexibiliteit en de nadruk op de interactie tussen "hardware" en "software") die de opleiding onderscheidt van bestaande opleidingen en die aansluiten bij de wensen van het beroepenveld. Op basis van de gevoerde gesprekken en op basis van de analyses heeft de opleiding een eigen, meer geactualiseerd kader ontwikkeld dat als uitgangspunt is genomen voor de opleiding. Voor de totstandkoming van de opleiding is een stuurgroep bestaand uit vertegenwoordigers van het beroepenveld in het leven geroepen, onder andere voortgekomen uit reeds bestaande contacten van de hogeschool. De commissie heeft tijdens het locatiebezoek met enkele leden van deze stuurgroep gesproken. Uit het gesprek met vertegenwoordigers van het werkveld blijkt, dat de stuurgroep een rol heeft gespeeld bij de totstandkoming van de nieuwe opleiding en dat er plannen zijn voor een structurele betrokkenheid in de nabije toekomst. Vertegenwoordigers uit het werkveld geven aan dat er veel behoefte is aan het soort studenten dat de opleiding zal verlaten. Voorts hebben diverse bedrijven en organisaties hun steun aan de opleiding toegezegd. Verschillende steunbetuigingen zijn als bijlage toegevoegd aan het informatiedossier.

Overwegingen:

Zoals blijkt uit de overwegingen bij het vorige facet, is de commissie van mening dat de eindkwalificaties van de opleiding aansluiten bij de eisen die door het beroepenveld worden gesteld. Uit bovenstaande bevindingen blijkt dat de opleiding het beroepsprofiel van de VLOR niet zonder meer heeft overgenomen, maar dat zij dit aantoonbaar heeft getoetst aan andere bestaande opleidingen en aan de behoeften van het regionale werkveld. De commissie is van mening dat de aanvrager hiermee een goed beeld heeft gevormd van de behoeften van het werkveld. De eindkwalificaties van de opleiding zijn dan ook in overleg met dit werkveld tot stand gekomen. De stuurgroep heeft haar goedkeuring gegeven aan de inhoud van de nieuwe opleiding. De commissie vindt het positief dat de stuurgroep, bestaand uit vertegenwoordigers van het werkveld, een belangrijke rol heeft gespeeld tijdens de ontwikkeling van de opleiding. Ook juicht de commissie het voornemen om deze stuurgroep ook in de toekomst bij de opleiding te betrekken toe. De commissie onderschrijft de accenten die de opleiding heeft gelegd, maar is van mening dat de aanvrager de accenten meer tot uiting kan laten komen in de eindkwalificaties.

Op basis van het voorgaande is de commissie van oordeel, dat voldoende aan de domeinspecifieke eisen is tegemoetgekomen

Oordeel van de commissie:

De commissie beoordeelt het facet "domeinspecifiek eisen" als **voldoende**

4.1.3 Samenvattend oordeel onderwerp 1: Doelstellingen opleiding

Beide facetten van het onderwerp "doelstellingen opleiding zijn door de commissie beoordeeld met een voldoende. Derhalve beoordeelt de commissie het onderwerp als geheel ook als **voldoende**.

4.2 Programma

Het programma is opgebouwd uit themagerichte modules waarin telkens een project wordt uitgevoerd, volgens het dossier "geschraagd door een doorlopende lijn van ondersteunende kennis en vaardigheden". In de loop van de studie neemt het aandeel van de themagerichte modules geleidelijk toe. De thematische modules worden doorgetrokken in drie keuzepakketten. De student integreert in de themamodules en de keuzepakketten steeds meer de ondersteunende vaardigheden die op het einde van de opleiding niet meer apart worden aangeboden. In de afstudeerfase benadert de opleiding uiteindelijk de situatie op de werkvloer.

Het curriculum wordt verder gekenmerkt door een opbouw van vier periodes per jaar die telkens 60 STP uitmaken. Studenten verdiepen de opgedane kennis en passen die toe in steeds complexere omgevingen.

Naarmate de opleiding vordert, vallen alle puzzelstukjes van techniek en communicatie, design en beheer volgens het dossier op hun plaats. De ultieme proef vormt de eindstage in het bedrijfsleven waar zowel de theorie, de praktische toepassing van de theorie in het labo en de verworven vaardigheden in praktijk kunnen worden gebracht. Hoewel de opleiding de studenten voorbereidt op een diversiteit aan beroepen in de communicatietechnologie krijgen ze via de keuzepakketten de kans om zich meer te profileren naar een bepaald beroep. In bijlage 8 van dit rapport is een overzicht van het programma van de nieuwe opleiding opgenomen. In het informatiedossier zijn de onderdelen van de opleiding nader uitgewerkt in termen van leerinhouden en leerdoelen. Hier wordt in de volgende paragraaf nader op ingegaan.

4.2.1 Facet 2.1. Eisen professionele gerichtheid

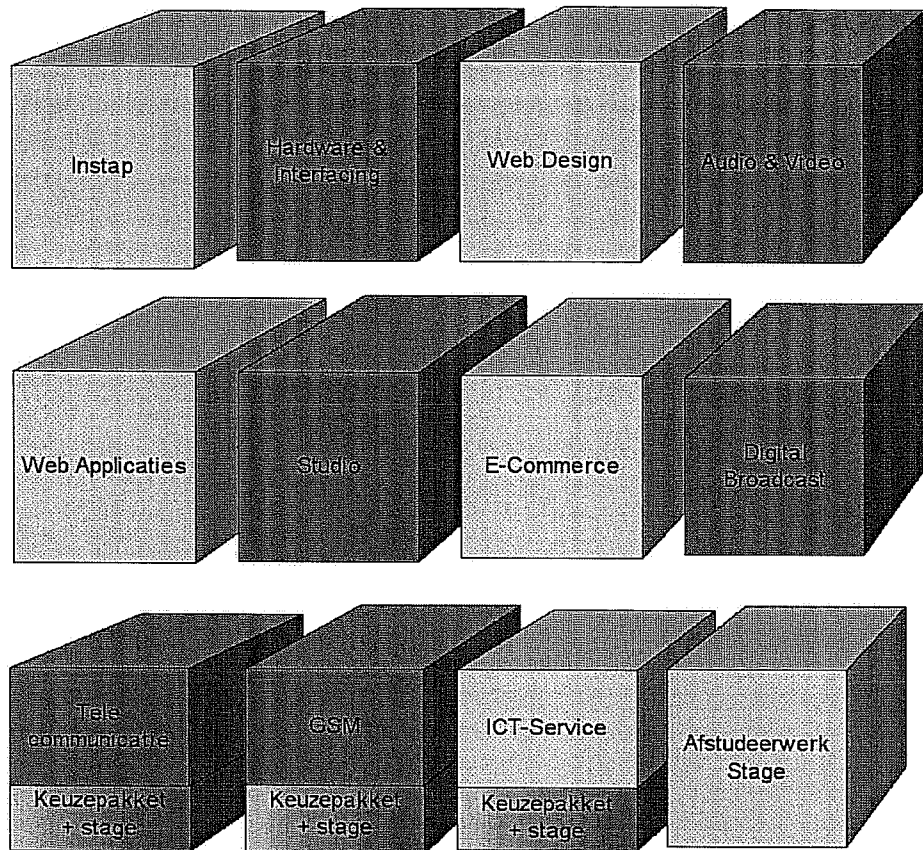
Het programma sluit aan bij de volgende criteria voor professionele gerichtheid:

- *Kennisontwikkeling door studenten vindt plaats via vakliteratuur, aan de beroeps- of kunstpraktijk ontleend studiemateriaal en via interactie met de beroepspraktijk, en/of (toegepast) onderzoek*
- *Het programma heeft aantoonbare verbanden met actuele ontwikkelingen in het vakgebied/de discipline*
- *Het programma waarborgt de ontwikkeling van beroeps vaardigheden en heeft aantoonbare verbanden met de actuele beroepspraktijk*

Bevindingen van de commissie:

Uit de korte beschrijving aan het begin van dit hoofdstuk komt naar voren dat de opleiding modulair zal zijn opgebouwd. De opbouw van de modules over de verschillende studie jaren ziet er als volgt uit:

De bovenste rij blokken representeren het eerste studiejaar, de middelste rij het tweede en de onderste rij het derde en laatste studiejaar. In het dossier is van elk blok een korte beschrijving opgenomen bestaand uit de leerinhoud en de leerdoelen van het blok. Elk blok is onderverdeeld in een aantal opleidingsonderdelen waarvoor de studenten studiepunten kunnen halen. In het dossier staat vermeld hoeveel studiepunten kunnen worden behaald per onderdeel. Het programma in bijlage 8 is een nadere uitwerking van de blokken. De afzonderlijke onderdelen van het programma zijn in het informatiedossier uitgewerkt in termen van leerinhouden en leerdoelen. Per studieonderdeel staat aangegeven hoeveel studiepunten ermee te behalen zijn. Leerinhouden noch leerdoelen zijn daarbij expliciet gekoppeld aan te behalen competenties. Ook staat in het dossier niet aangegeven welke werkvormen en toetsvormen bij individuele studieonderdelen zullen worden gebruikt en van welke literatuur gebruik zal worden gemaakt.

Gedurende de hele opleiding zal er sprake zijn van interactie met de beroepspraktijk. Binnen elk blok, dus binnen elk thema, zal een project worden uitgevoerd. De commissie stelt vast dat de projecten nog niet concreet beschreven zijn. Ook is nog niet per opleidingsonderdeel aangegeven welke vakliteratuur zal worden gebruikt.

Overwegingen:

De commissie vindt dat de aanvrager een duidelijk beeld heeft van hoe het programma van de opleiding eruit zal gaan zien. De aanvrager heeft duidelijk voor ogen aan welke leerdoelen zal worden gewerkt bij de verschillende studieonderdelen en welke leerinhouden zullen worden gepresenteerd. Het gebrek aan expliciete koppeling aan de competenties uit het referentiekader komt aan de orde bij facet 2.2. De commissie is van mening dat dit niet van invloed kan zijn op de beoordeling van facet 2.1. Tijdens het locatiebezoek was weliswaar nog niet bekend welke literatuur in de opleiding zal worden gebruikt, maar gezien de snelle veranderingen in het werkveld vindt de commissie dit acceptabel. De opleiding zal naar verwachting in september 2006 starten en de commissie vindt het reëel dat de literatuur op het moment van de aanvraag nog niet is vastgelegd. De literatuur die de commissie desgevraagd tijdens het locatiebezoek heeft gezien, getuigt overigens van goede kwaliteit, passend bij het niveau en de aard van de opleiding. Dit geeft de commissie vertrouwen dat de aanvrager bij de verdere uitwerking van het programma geschikte literatuur zal selecteren. Dit vertrouwen is mede gebaseerd op de ervaringen van de ontwikkelaars met de huidige afstudeerrichting MCT van de opleiding Elektronica-ICT. Ook in de mediatheek heeft de commissie veel relevante literatuur en diverse abonnementen op relevante tijdschriften gezien. De mediatheek is goed georganiseerd en studenten hebben toegang tot veel informatie. Docenten zorgen volgens de bibliothecaris regelmatig voor de aanschaf van nieuwe literatuur. Studenten kunnen op de opleiding verder nog gebruik maken van internet. De opleiding beschikt over voldoende computers, printers, etc. zodat de studenten zowel op de opleiding als thuis daarmee kunnen werken.

Het programma getuigt van een goede link met de beroepspraktijk, met name door de projecten die in elk blok in de beroepspraktijk zullen worden uitgevoerd. Daardoor komen studenten vanaf het begin van de opleiding in aanraking met de beroepspraktijk en de ontwikkelingen die daar spelen. De stage is nog niet uitgewerkt, maar aangezien deze is gesitueerd in het derde jaar van de opleiding en de opleiding niet gehouden is de opleiding verder dan het eerste jaar uit te werken, vindt de commissie dit acceptabel. Het feit dat alle docenten een rol zullen spelen bij de begeleiding van de stages zal naar de mening van de commissie een positief effect hebben op het actueel houden van de opleiding. Door regelmatig in stagebedrijven te komen, houden docenten voeling met de beroepspraktijk. Er zijn overigens ook docenten die naast hun baan als docent een aanstelling hebben in het werkveld. De commissie vindt dit positief. Het voornemen van de opleiding om in de toekomst structureel contact te onderhouden met alumni zal ook bijdragen aan de verbinding van de opleiding met de beroepspraktijk. De commissie verwacht, dat de opleiding goed in staat zal zijn de actualiteit van de opleiding te waarborgen.

Oordeel van de commissie:

De commissie beoordeelt het facet "eisen professionele gerichtheid" met een **voldoende**.

4.2.2 Facet 2.2. Relatie tussen doelstelling en programma

- *Het programma, het didactisch concept, de werkvormen en de wijze van toetsing weerspiegelen de te bereiken eindkwalificaties van de opleiding*
- *De te bereiken eindkwalificaties zijn aantoonbaar vertaald in leerdoelen van (onderdelen van) het programma*

Bevindingen van de commissie:

In het *Onderwijsontwikkelingsplan* van de hogeschool (als bijlage toegevoegd aan het informatiedossier) staan onder andere de volgende uitgangspunten voor het curriculum genoemd:

- *De Karel de Grote-Hogeschool biedt enkel opleidingen aan die een samenhangend en geactualiseerd geheel van opleidingsonderdelen vormen, waarbij telkens wordt aangegeven welke competenties we wensen te bereiken.*
- *Per opleidingsonderdeel gebruiken we die onderwijsvormen die het best geschikt zijn om de vooropgestelde competenties te verwerven. Dit uit zich als een voortdurende bereidheid om de gebruikte onderwijsvormen kritisch te evalueren en bij te sturen.*
- *De Karel de Grote-Hogeschool verkiest een combinatie van onderwijsvormen die aansluiten bij de verschillende wijzen waarop studenten competenties verwerven.*
- *Per opleidingsonderdeel gebruiken we die evaluatievormen die het bereiken van de beoogde competenties daadwerkelijk testen.*
- *De opleidingen worden flexibel aangeboden in een coherent opgebouwd programma.*
- *De internationale dimensie vormt een wezenlijk bestanddeel van het curriculum. Studenten en personeelsleden worden aangemoedigd om deel te nemen aan internationale uitwisseling en projecten. In het opleidingsaanbod voor studenten wordt expliciet voorzien in een internationaal leertraject.*
- *De Karel de Grote-Hogeschool besteedt speciale aandacht aan de specifieke competenties van levenslang leren: het aanscherpen van een intellectuele nieuwsgierigheid en van een positief-kritische ingesteldheid bij het omgaan met nieuwe ontwikkelingen.*

Volgens het informatiedossier wordt het didactisch concept dat ten grondslag ligt aan de opleiding MCT gekenmerkt door het principe van 'afnemende sturing'. In het kader van studentgericht onderwijs gaat de opleiding volgens het informatiedossier uit van sterke sturing van de student die aan de opleiding begint. De opleiding gaat er van uit dat de student bij het begin van de opleiding een helpende hand nodig heeft bij het uitzetten van zijn/haar profiel, bij het ontdekken van nog te verwerven competenties, bij het leren kennen van zijn/haar leerstijl. Die helpende hand wordt gegeven door een persoonlijke tutor. De student reflecteert op zichzelf en zijn/haar leerstijl. Zo ontdekt hij/zij zijn/haar sterke en zwakke punten. Deze vormen volgens het informatiedossier de basis voor het uitzetten van een leerroute die in functie van de opleidingsdoelen enerzijds en de te verwerven competenties anderzijds met de tutor besproken wordt. Verschillende werkvormen zijn nodig om die competenties te kunnen verwerven. De evaluatievormen sluiten hier volgens het informatiedossier naadloos bij aan. Bij de beschrijving van de blokken zijn de werk- en toetsvormen echter nog niet concreet uitgewerkt per studieonderdeel. Op verzoek van de commissie heeft de opleiding een document getiteld *Werkvormen en assessment in de opleiding MCT* ter beschikking gesteld. Uit dit document blijkt, dat de opleiding zal kiezen voor werk- en toetsvormen die aansluiten bij competentiegericht onderwijs. Hoe een en ander concreet vorm zal krijgen, vindt de commissie echter nog niet duidelijk. De wijze waarop de toetsing en beoordeling van opdrachten (in relatie tot de te behalen competenties) zal worden vormgegeven, is nog niet uitgekristalliseerd. Studenten zullen gaan werken met POP's en portfolio's, maar aangezien op dit moment nog een pilot draait bij een andere opleiding (en de resultaten hiervan zullen worden gebruikt in de nieuwe opleiding) was hier nog geen voorbeeld van beschikbaar.

Overwegingen:

Het principe van de afnemende sturing is tijdens het locatiebezoek in verschillende gesprekken aan de orde gekomen als één van de belangrijkste uitgangspunten in het didactisch concept van de opleiding. De commissie stelt vast dat bovengenoemd principe niet alleen leeft bij de ontwikkelaars, maar ook bij de docenten. Het is duidelijk, dat alle betrokkenen al hard aan de slag zijn geweest met het nieuwe onderwijsconcept. De commissie vindt het positief dat iedereen bereid is de omslag te maken naar de nieuwe onderwijsvorm. Zij denkt dat het nieuwe concept sterk van invloed zal zijn op de keuze van de werk- en toetsvormen. In het dossier zijn werkvormen en toetsvormen in algemene zin beschreven voor de hele opleiding. Het is duidelijk dat studenten getoetst zullen worden met behulp van assessment. Dit vindt de commissie goed passen bij competentiegericht onderwijs. Voor het overige is de commissie van mening dat nog weinig concrete uitwerking is gegeven aan de werkvormen en de beoordeling in de opleiding. Bij de uitwerking van de blokken in het informatiedossier is aan dergelijke zaken geen aandacht besteed. Het is voor de commissie dan ook niet vast te stellen in hoeverre de werkvormen en de toetsing een goede weerspiegeling vormen van de beoogde eindkwalificaties. In algemene zin vindt de commissie wel, dat de in het dossier genoemde werkvormen en toetsvormen goed aansluiten bij het didactisch concept. Een concrete uitwerking voor het eerste jaar heeft de commissie echter niet gezien.

De commissie is van mening dat de inhoud van het programma goed aansluit bij de door de opleiding gekozen profileringen en bij de wensen van het werkveld. De opleiding heeft echter onvoldoende inzichtelijk gemaakt hoe de leerdoelen voor individuele opleidingsonderdelen zijn afgeleid van de algemene eindkwalificaties. In de bijlage *Crosscheck Opleidingsprofiel – opleidingsprogramma MCT* zijn de verschillende opleidingsonderdelen afgezet tegen de "competenties" uit het *Beroepsprofiel Graduaat Multimedia & Communicatietechnologie*. De commissie is echter van mening dat de opleiding hiermee onvoldoende aantoont, hoe de eindkwalificaties zijn vertaald in leerdoelen. Daarvoor heeft zij de volgende argumenten:

- In de crosscheck is slechts de ondersteunende kennis uit het Beroepsprofiel Graduaat Multimedia & Communicatietechnologie (vermeld op pagina 13 van het desbetreffende document) opgenomen;
- De competenties zoals beschreven op pagina 4 t/m 6 van het informatiedossier zijn niet opgenomen in de crosscheck, terwijl deze competenties leidend zouden zijn voor het programma van de opleiding;
- Bij de beschrijving van de leerdoelen per opleidingsonderdeel (pagina 12 t/m 32 van het informatiedossier) is niet aangegeven aan de ontwikkeling van welke competenties de leerdoelen een bijdrage leveren. Noch de competenties/kennisgebieden uit het beroepsprofiel, noch de competenties uit het informatiedossier worden hier aangehaald;
- Uit de crosscheck blijkt, dat in elk opleidingsonderdeel (blok) gewerkt wordt aan een aantal verschillende competenties. Ook zijn in het informatiedossier leerdoelen vermeld bij alle programmaonderdelen. Welke stappen zijn gezet van competenties, via leerdoelen naar de inhoud van het programma, is de commissie niet duidelijk geworden;
- De opleiding heeft de competenties uit het opleidingsprofiel niet aangepast aan haar eigen profilering. Bepaalde leerdoelen zijn hierdoor wel toegespitst op de profilering van de opleiding, maar niet te herleiden uit de beoogde eindkwalificaties. De commissie is van mening dat het hierdoor lastig zal zijn om te bewijzen, dat de beoogde eindkwalificaties door het volgens van het programma zullen worden gehaald.

Oordeel van de commissie:

De commissie beoordeelt het facet "relatie tussen doelstelling en programma" als **onvoldoende**. Deze onvoldoende betekent niet, dat de commissie zich niet kan vinden in de inhoud van het programma als zodanig, maar dat onvoldoende is aangetoond, dat het programma is afgeleid van de beoogde eindkwalificaties. Ook is bij de verschillende programmaonderdelen nog niet voldoende concreet uitwerking gegeven aan de werkvormen en de toetsvormen.

4.2.3 Facet 2.3. Samenhang programma

Het beoogde programma is inhoudelijk samenhangend.

Bevindingen van de commissie:

Zoals blijkt uit het schema bij facet 2.1. is het programma opgebouwd uit blokken waarin gewerkt wordt rond een bepaald thema. Daarnaast is tijdens het locatiebezoek gebleken dat er sprake is van enkele doorlopende lijnen in het curriculum. Theorie en praktijk wisselen elkaar voortdurend af doordat in elk blok sprake is van een projectopdracht. Aan het eind van de opleiding is de stage gepland. Daarin moet de student laten zien dat hij in staat is het geleerde in de voorgaande periode toe te passen binnen een bedrijf.

De samenhang in het programma komt niet expliciet naar voren uit de schriftelijke documentatie en is dan ook een belangrijk gespreksonderwerp geweest tijdens het locatiebezoek. De presentatie die de ontwikkelaars van het programma voorafgaand aan het gesprek hebben gegeven, heeft veel twijfels rond samenhang weggenomen. In feite is het programma opgedeeld in twee verschillende soorten blokken: blokken gerelateerd aan "hardware" (donkergroene blokken) en blokken gerelateerd aan de overige competenties (lichtgroene blokken). Daarnaast is er sprake van doorlopende lijnen, waarin ondersteunende kennis wordt aangeboden en die in feite parallel lopen aan de blokken.

Overwegingen:

De commissie is van mening dat zowel in de hardware-blokken als in de overige blokken een duidelijke opbouw zit. Ook de doorlopende lijnen zorgen voor samenhang in het curriculum. De projecten (in elk blok) en het feit dat er binnen elk blok bij verschillende onderdelen gewerkt zal worden aan hetzelfde thema bevorderen de samenhang binnen een blok. Een belangrijk aspect bij de samenhang in het programma zal de samenwerking tussen de betrokken docenten zijn. Het gesprek met de docenten heeft de commissie ervan overtuigd dat er bij de ontwikkeling van het programma goed is samengewerkt door docenten van verschillende opleidingen (elektrotechniek en toegepaste informatica). De commissie constateert dat de docenten goed op de hoogte zijn van elkaars activiteiten en van hun eigen rol in het geheel. Ook zijn zij zich ervan bewust dat zij de onderwijshouden uit de bestaande curricula van Informatica (I) en Communicatie (C) niet zonder meer kunnen overnemen in de nieuwe opleiding. Docenten zijn zich ervan bewust dat zij het onderwijs zullen aanbieden aan een andere doelgroep die in een andere context zal gaan werken. De commissie vindt dit positief en is van mening dat dit van groot belang zal zijn om het competentiegerichte curriculum te laten slagen.

Oordeel van de commissie

De commissie beoordeelt de samenhang in het programma met een **voldoende**

4.2.4 Facet 2.4. Studielast

De studietijd sluit aan bij de norm zoals vastgesteld bij decreet.

Bevindingen van de commissie:

De studeerbaarheid van het programma wordt volgens het informatiedossier door verschillende factoren bevorderd. Zo worden er verschillende werkvormen gebruikt die passen bij de verschillende leerstijlen van de studenten. Ook is de studielast van het programma per academiejaar gespreid over vier periodes. Elke periode wordt afgesloten met een toetsing. Om de spreiding van de studielast binnen de modules te bewaken worden studietijdmetingen georganiseerd. De commissie heeft tijdens het locatiebezoek inzage gekregen in een infomap (5 oktober 2005) over studielastmetingen met als ondertitel "beoordelen van onderwijsprocessen". Ook is er een bevragingsmethodiek on-line ontwikkeld. De infomap geeft ook inzage in de werking van het on-line systeem. Uit de informatiemap blijkt dat de metingen zeer grondig worden uitgevoerd en dat de resultaten grondig worden geanalyseerd. De analyses geven helder inzicht in de verbeterpunten van de opleiding met betrekking tot de studielast en geven ook aanknopingspunten voor het opsporen van de oorzaken van eventuele problemen, omdat ook het onderwijsproces wordt geëvalueerd. De studielast zal door de verschillende maatregelen volgens het informatiedossier tussen de 1500 en 1800 uur op jaarbasis blijven.

Hoewel de opleiding vooralsnog niet zal gaan werken met vrijstellingen op basis van EVC's en EVK's (daarvoor is het programma nog onvoldoende uitgekristalliseerd) biedt het programma wel mogelijkheden voor flexibilisering. Zo geven ontwikkelaars aan dat het bij grote aantallen studenten eventueel mogelijk zal zijn sommige blokken twee keer per jaar aan te bieden (in het eerste en tweede kwartaal resp. in het derde en vierde kwartaal), waardoor studenten bijvoorbeeld aansluitend alleen de donkergroene blokken of alleen de lichtgroene blokken kunnen volgen. Ook het werken met POP's en portfolio's biedt in principe de mogelijkheid het programma aan te passen aan de individuele student.

Overwegingen:

De commissie heeft de indruk dat de studielast door de verdeling van het curriculum over de verschillende modules goed verdeeld wordt over het studiejaar. Ook de studenten die de commissie gesproken heeft, noemen dit als een voordeel van de nieuwe opleiding.

De ervaring die het departement heeft met studielastmetingen beschouwt de commissie als een belangrijk voordeel. Deze ervaring zal gebruikt worden voor de nieuwe opleiding. De commissie is van mening dat de opleiding met de methode van studielastmetingen een goed instrument in handen heeft om het programma studeerbaar te maken. Het gebruik van POP's en portfolio's impliceert dat er sprake zal moeten zijn van een flexibel programma. Studenten volgen immers allen hun eigen programma, onder andere gestuurd door hun eigen leerdoelen. Organisatorisch dient hier rekening mee gehouden te worden door programmaonderdelen bijvoorbeeld vaker dan een keer per jaar aan te bieden. Uit de gesprekken die de commissie tijdens het locatiebezoek heeft gevolgd, komt naar voren dat reeds goed is nagedacht over deze flexibilisering. Men gaat er vanuit dat studenten de blokken in verschillende volgordes kunnen volgen en dat zij daarbij op verschillende niveaus aan hun competenties kunnen werken. De commissie is van mening dat dit ten goede komt aan de flexibiliteit, en daarmee aan de studeerbaarheid, van het programma.

Oordeel van de commissie:

De commissie beoordeelt het facet "studielast" met een **voldoende**

4.2.5 Facet 2.5. Toelatingsvoorwaarden

Het programma sluit qua vorm en inhoud aan bij de kwalificaties van de instromende studenten:

- *diploma secundair onderwijs, diploma van het hoger onderwijs van het korte type met volledig leerplan, diploma van het hoger onderwijs voor sociale promotie of een diploma of getuigschrift dat bij of krachtens een wet, decreet, Europese richtlijn of een andere internationale overeenkomst als gelijkwaardig wordt erkend*
- *door het instellingsbestuur bepaalde voorwaarden voor personen die niet aan bovengenoemde voorwaarden voldoen*

Bevindingen van de commissie:

Als algemene toelatingsvoorwaarden voor een bacheloropleiding gelden:

- 1° een diploma van het secundair onderwijs
- 2° een diploma van het hoger onderwijs van het korte type met volledig leerplan
- 3° een diploma van het hoger onderwijs voor sociale promotie met uitzondering van het Getuigschrift voor Pedagogische Bekwaamheid, of
- 4° een studiebewijs dat krachtens een wettelijke norm, een Europese richtlijn of een internationale overeenkomst als gelijkwaardig met één van de voorgaande diploma's wordt erkend. Bij gebrek aan een dergelijke erkenning kan het hogeschoolbestuur personen die in een land buiten de Europese Unie een diploma of getuigschrift hebben behaald dat toelating verleent tot hoger professioneel onderwijs of het academisch onderwijs in dat land, toelaten tot de inschrijving voor een bacheloropleiding.

Het hogeschoolbestuur kan volgens het dossier beslissen om een kandidaat-student die niet voldoet aan deze algemene toelatingsvoorwaarden toch toe te laten tot een bacheloropleiding. Hiertoe richt zij een speciale onderzoekscommissie op, bestaande uit het hoofd Studentenzaken en het adjunct-departementshoofd Academische Zaken en het betrokken opleidingshoofd. Deze onderzoekscommissie houdt bij zijn gemotiveerde beslissing rekening met volgende wettelijk bepaalde elementen:

- humanitaire redenen
- medische, psychische of sociale redenen
- het algemeen kwalificatieniveau van de kandidaat getoetst op de door de hogeschool bepaalde wijze.

De commissie hoort steeds de student alvorens een beslissing te nemen.

Anderstalige studenten kunnen zich inschrijven aan de hogeschool op voorwaarde dat zij voldoen aan de volgende voorwaarden met betrekking tot hun schriftelijke en mondelinge kennis van het Nederlands.

Overwegingen:

De toelatingsvoorwaarden voor de opleiding zijn in overeenstemming met de wettelijke toelatingsvoorwaarden in Vlaanderen. De voorwaarden die gelden voor instromende studenten die niet aan de wettelijke vereisten voldoen zijn duidelijk geëxpliciteerd. Voor wiskunde is er een vakantiecursus van een week voor eerstejaars die een minder volledige vooropleiding (bijvoorbeeld beroepsopleiding) hebben gehad. Verder zal het opleidingsprogramma starten met een zogenaamd instapblok, waarin studenten zich naast de nieuwe opleiding ook zullen oriënteren op de verwante opleiding toegepaste informatica (TI). Dit blok zal zodanig zijn ingericht dat studenten daarna eventueel de overstap naar TI kunnen maken. Ook in de TI-opleiding wordt een dergelijk instapblok voorzien. Beide instapblokken zijn niet identiek, maar gericht op de gekozen studierichting. De commissie is

van mening dat het instapblok bevorderlijk zal zijn voor een goede aansluiting van de opleiding op de vooropleiding.

Uit het gesprek met het management is gebleken, dat bij een te groot aanbod van studenten eventueel een numerus fixus zal worden ingesteld. Dit zal echter niet van invloed zijn op de toelatingsvoorwaarden of de aansluiting op de vooropleiding.

Oordeel van de commissie:

De commissie beoordeelt het facet "toelatingsvoorwaarden" met een **voldoende**

4.2.6 Facet 2.6. Studietoeromvang

De opleiding voldoet aan formele eisen m.b.t. de studietoeromvang van ten minste 180 studiepunten

Bevindingen van de commissie:

De studietoeromvang van de driejarige opleiding bedraagt voor het normtraject 180 studiepunten. Elk deeltraject heeft een studietoeromvang van 60 studiepunten en is samengesteld uit verschillende opleidingsonderdelen. De studietoeromvang van een opleidingsonderdeel bedraagt minimaal drie studiepunten. Een opleidingsonderdeel bestaat uit één of meerdere delen.

Overwegingen:

De studietoeromvang voldoet aan de formele eisen met betrekking tot de studietoeromvang van een professioneel gerichte bachelor.

Oordeel van de commissie:

De commissie beoordeelt het facet "studietoeromvang" met een **voldoende**

4.2.7 Samenvattend oordeel onderwerp 2: Programma

Van het onderwerp Programma is het facet "relatie tussen doelstelling en programma" met een onvoldoende beoordeeld. De overige facetten zijn door de commissie met een voldoende beoordeeld. Na weging van de oordelen is de commissie tot de conclusie gekomen dat zij het onderwerp Programma als geheel **voldoende** vindt. Dit doet zij op grond van de volgende argumenten. De commissie is van mening dat de aanvrager in de algemene beschrijving van de opleiding en ook in het programma goed tot uiting laat komen voor welke profilering is gekozen. Een heldere en expliciete vertaling van het beroepsprofiel naar eindkwalificaties (competenties) van de opleiding en vervolgens naar de leerdoelen van de programmaonderdelen ontbreekt echter. Het probleem zit hierbij in het feit dat de aanvrager geen adequate "vertaling" heeft gemaakt van de competenties uit het algemene referentiekader naar algemene eindkwalificaties van de opleiding waarin de eigen profilering tot uiting komt. Deze eigen profilering is echter wel meegenomen in de opzet van het programma, hetgeen de commissie positief vindt. De commissie pleit er dan ook voor om niet het programma aan te passen, maar een adequate vertaling te maken van het algemene referentiekader naar een opleidingsspecifiek referentiekader in termen van competenties en vervolgens inzichtelijk te maken hoe de leerdoelen zijn afgeleid van de eindkwalificaties. Ook zal het nodig zijn binnen de verschillende competenties een niveauopbouw zichtbaar te maken, zodat duidelijk is hoe de competenties worden opgebouwd binnen het curriculum. Als dit gedaan is, zal er naar het idee van commissie sprake zijn van een programma waarin voldoende generieke kwaliteitswaarborgen potentieel aanwezig zijn.

4.3 Inzet personeel

4.3.1 Facet 3.1. Eisen professionele gerichtheid

De opleiding sluit aan bij het volgende criterium voor de inzet van personeel van een professioneel gerichte opleiding:

- *Het onderwijs zal voor een belangrijk deel worden verzorgd door personeel dat een verbinding legt tussen de opleiding en de beroepspraktijk*

Bevindingen van de commissie:

Volgens het informatiedossier is de intensieve vervlechting van deze opleidingen met de beroepspraktijk typerend voor de opleidingen Elektronica-ICT en Toegepaste Informatica, zowel wat docenten als studenten betreft. Deze verworvenheid wil men in de nieuwe opleiding MCT behouden. Veel van de docenten zijn hun carrière gestart in het bedrijfsleven en zijn volgens het informatiedossier ook na hun overstap naar de hogeschool intensieve contacten met de beroepspraktijk blijven onderhouden. Diverse bedrijven stellen de docenten van de bestaande opleiding in staat hun opleidingen te volgen, omgekeerd organiseren de docenten bepaalde opleidingen op vraag van bedrijven voor hun personeel. Ook heeft de manier waarop de stages worden opgevat – waarbij de studenten als werknemers meedraaien in het bedrijf en hun begeleiding gezamenlijk gebeurt door de mentor van het bedrijf en de stagebegeleider van de hogeschool – volgens het informatiedossier- als gevolg dat de docenten de ontwikkelingen in de beroepspraktijk op de voet kunnen volgen. Tenslotte werken docenten en vertegenwoordigers van het werkveld samen in de stuurgroep. Dit garandeert volgens het informatiedossier voldoende kruisbestuiving tussen de opleiding en de beroepspraktijk.

Overwegingen:

De commissie kan zich vinden in de door de opleiding gevolgde redenering in het informatiedossier. Zij heeft de indruk dat de docenten in het algemeen goed in staat zijn de verbinding met de praktijk te leggen. Ook is er sprake van goede uitwisseling van informatie tussen docenten uit verschillende "vakgebieden". De commissie juicht toe dat hier in enkele gevallen sprake is van docenten die ook in de praktijk werkzaam zijn.

Oordeel van de commissie:

De commissie beoordeelt de "eisen professionele gerichtheid" van de docenten met een **voldoende**

4.3.2 Facet 3.2. Kwantiteit personeel

- *Er wordt voldoende capaciteit beschikbaar gesteld om de nieuwe opleiding te kunnen starten.*
- *Er wordt voldoende capaciteit beschikbaar gesteld om de nieuwe opleiding te kunnen continueren.*

Bevindingen van de commissie:

De nieuwe opleiding valt voor een aanzienlijk deel samen met de afstudeerrichting 'Multimedia- en computertechnologie' van de in te ruilen opleiding 'Elektronica-ICT'. Deze opleiding beschikte, door de gestage afname van studenten in technologische bachelors, verhoudingsgewijs over veel personeel. Het personeel van de in te ruilen opleiding zal (voor sommigen na bijscholing) in de nieuwe opleiding worden ingezet. In de huidige situatie zijn er 8,91 FTE in de opleiding tewerkgesteld. De docent/studentratio bedraagt volgens het

informatiedossier 1:12,68. De verwachte daling van de instroom in Toegepaste Informatica zal toelaten ook een aantal docenten van deze opleiding in de nieuwe opleiding in te zetten. Daarnaast zal het niet- technologische deel van de opleiding verzorgd worden door docenten die nu nog werken in het departement Handelswetenschappen en Bedrijfskunde. Bepaalde andere gespecialiseerde opleidingsonderdelen zullen worden gedoceerd door docenten die in hoofdopdracht in andere opleidingen werken (zoals Audiovisuele Technieken en Kunst).

Het hogeschoolbestuur garandeert de continuïteit van de opleiding (zoals de beslissing Raad van Bestuur van 10 mei 2005 in de bijlagen van het informatiedossier laat zien). Indien de instroom gevoelig hoger zou liggen, wordt bijkomend personeel ter beschikking gesteld. Omdat het financieringssysteem van de hogescholen in 2006-2007 wordt aangepast, en de hogeschool haar allocatiemodel van de middelen in functie hiervan eveneens zal aanpassen, kan de opleiding hierover nog geen concrete cijfers meedelen. Wel zal getracht worden de bestaande docent/student ratio in de hogeschool, gemiddeld 1 : 14, niet te overschrijden.

Overwegingen:

Bovengenoemde docent/student ratio acht de commissie ruim voldoende voor het realiseren van de opleiding. Zij heeft geen reden om eraan te twijfelen dat er voldoende docenten voor de nieuwe opleiding zullen zijn. Bovengenoemde argumenten uit het dossier geven hiervoor een goede onderbouwing. De commissie heeft een en ander nog eens bevestigd gekregen tijdens het gesprek met het management.

Oordeel van de commissie:

De commissie beoordeelt de "kwantiteit personeel" met een **voldoende**

4.3.3 Facet 3.3. Kwaliteit personeel

Het in te zetten personeel is gekwalificeerd voor een inhoudelijke, onderwijskundige en organisatorische realisatie van het programma

Bevindingen van de commissie:

Omdat de opleiding beroep doet op competenties die nu reeds in andere opleidingen aanwezig zijn, kan de hogeschool volgens het informatiedossier probleemloos de kwaliteit van de personeelsformatie garanderen. Dit wordt volgens het informatiedossier bevestigd in de visitatierapporten van de betreffende opleidingen.

Uit de gesprekken die de commissie tijdens het locatiebezoek heeft gevoerd, komt naar voren dat het management een duidelijk beeld heeft van de ontwikkelingen die zich in de toekomst zullen voltrekken met betrekking tot de samenstelling van het personeel. In eerste instantie zullen de meeste docenten instromen vanuit reeds bestaande en deels verwante opleidingen. Daarnaast zal er binnen enkele jaren sprake zijn van een natuurlijke uitstroom van een groep oudere docenten. Deze uitstroom kan worden aangegrepen om eventuele hiaten in de inhoudelijke competenties van docenten op te vullen. Ook zonder deze uitstroom is er ruimte om nieuwe docenten aan te nemen. Dit zal bijvoorbeeld gelden voor het vakgebied communicatie. Het management is zich bewust van dit hiaat in het huidige docentencorps.

Uit de gesprekken op de opleiding blijkt dat zowel op opleidingsniveau als op hogeschoolniveau wordt gewerkt aan de professionalisering van docenten. Functioneringsgesprekken spelen daarbij al sinds langere tijd een belangrijke rol. Met de docenten van de nieuwe opleiding zullen op korte termijn (oktober 2005)

functioneringsgesprekken worden gevoerd. In deze gesprekken zal aandacht worden besteed aan hun competenties in relatie tot de nieuwe opleiding, zowel inhoudelijk als onderwijskundig. Per docent zal worden gekeken in hoeverre er behoefte is aan bijscholing. Ter voorbereiding op het werken met het nieuwe onderwijsconcept zijn al diverse bijeenkomsten geweest met de docenten van het hele departement rondom verschillende thema's.

Overwegingen:

De commissie heeft de indruk, dat de aanvrager serieus werk maakt van de inhoudelijke en didactische professionalisering van docenten. Een deel van de inhoudelijke kennis heeft de hogeschool al in huis in de vorm van docenten die reeds werkzaam zijn bij bestaande, deels aanverwante, opleidingen. De commissie vindt het positief dat de hogeschool gebruik zal maken van reeds aanwezige kennis. Daarnaast constateert de commissie dat er voldoende ruimte is om hiaten in inhoudelijke kennis van docenten op te vullen. Het management naar de mening van de commissie goed zicht op de ontwikkelingen met betrekking tot de te verwachten uitstroom van personeel in de komende jaren. Met alle docenten worden functioneringsgesprekken gehouden. De commissie vindt het positief dat daarin expliciet aandacht wordt besteed aan zowel inhoudelijke als onderwijskundige professionalisering. De commissie heeft de indruk dat de docenten die zullen worden aangesteld voor de nieuwe opleiding zullen beschikken over voldoende organisatorische, inhoudelijke en onderwijskundige capaciteiten.

Oordeel van de commissie:

De commissie beoordeelt de "kwaliteit personeel" met een **voldoende**

4.3.4 Samenvattend oordeel onderwerp 3: Inzet personeel

Alle facetten van het onderwerp Personeel zijn door de commissie beoordeeld met een voldoende. Het onderwerp Inzet personeel als geheel krijgt van de commissie ook een **voldoende** beoordeling.

4.4 Voorzieningen

4.4.1 Facet 4.1. Materiële voorzieningen

De voorgestelde huisvesting en materiële voorzieningen zijn toereikend om het programma te realiseren.

Bevindingen van de commissie:

Doordat de nieuwe opleiding zich bevindt op het snijpunt van bestaande opleidingen in de hogeschool, beschikt de opleiding volgens het informatiedossier al over een adequate infrastructuur: gewone lokalen waar hoorcolleges kunnen worden gegeven, maar ook talrijke ICT-laboratoria, studio's voor beeldopnames en verwerking, Macintosh computers voor grafische vormgeving en dergelijke. De nieuwe opleiding zal voornamelijk gebruik maken van infrastructuur op Campus Hoboken (IWT) en Campus Groenplaats (H&B). De professioneel gerichte bachelors in het studiegebied IWT hebben al jaren te lijden onder de afnemende belangstelling voor technologische beroepen. De campus Hoboken, waar het departement IWT is gevestigd, heeft daardoor ook de nodige ruimte om een eventueel sterk stijgend studentenaantal op te vangen.

In 2000 werd in de hogeschool het elektronische leerplatform Blackboard Learning System™ geïntroduceerd. Een aantal lectoren heeft met nieuwe leermethoden geëxperimenteerd door bijvoorbeeld gebruik te maken van discussiefora om het coöperatief werken en afstandsleren te stimuleren. Dankzij de schaalvergroting van de associatie kon de technische infrastructuur begin 2004 drastisch worden uitgebreid. Dit geeft nu de mogelijkheid ICT als volwaardig werkmiddel te gebruiken om het leerproces van de studenten te ondersteunen.

In 2005 zal door de hogeschool worden geïnvesteerd in de verhoging van de functionaliteit van het netwerk. Delen van de hogeschool worden geleidelijk omgebouwd tot 'hotspots', zodat draadloos internetgebruik mogelijk is.

Het locatiebezoek vond plaats op de vestiging Hoboken. De commissie heeft de faciliteiten van deze vestiging bekeken en een van de commissieleden heeft ook nog een bezoek gebracht aan een andere vestiging die gebruikt zal worden voor de nieuwe opleiding. Op deze andere vestiging zullen onder andere studio's zijn gesitueerd die ter beschikking zullen staan van de nieuwe opleiding. Deze zijn nog in aanbouw, maar er ligt een degelijk plan met een overzichtelijke kostenraming.

Overwegingen:

De commissie is van mening dat de voorzieningen waarover de opleiding op de vestiging Hoboken beschikt adequaat zijn. De commissie heeft er tevens vertrouwen in dat de voorzieningen op de andere vestiging tijdig klaar zullen zijn, vooral gezien het feit dat deze pas na het eerste jaar van belang zullen zijn voor de nieuwe opleiding.

De vestiging Hoboken heeft een uitgebreide mediatheek die ook op het gebied van MCT goed is voorzien van documentatie.

De voorzieningen zijn volgens het management toereikend voor de 100 verwachte studenten. Het lijkt de commissie niet ondenkbaar dat een aanzienlijk groter aantal studenten zich in zal schrijven. Welke acties men in dat geval precies zal ondernemen, is vooralsnog niet duidelijk. Wel is gesproken over het instellen van een numerus fixus. Uit het gesprek met vertegenwoordigers uit het werkveld is gebleken, dat het werkveld graag faciliteiten ter beschikking stelt van de opleiding. De commissie juicht dit toe, vooral omdat de opleiding op die manier zo actueel mogelijk kan blijven.

Oordeel van de commissie

De commissie beoordeelt de materiële voorzieningen met een **voldoende**

4.4.2 Facet 4.2. Studiebegeleiding

Er is voorzien in personele capaciteit voor studiebegeleiding en informatievoorziening aan studenten die adequaat zijn met het oog op de studievoortgang.

Bevindingen van de commissie:

Alle studenten krijgen volgens het informatiedossier jaarlijks bij inschrijving een Hogeschool Onderwijs- en Examenregeling (HOE), een Departementale Onderwijs- en Examenregeling (DOE) en een Studiegids waarin voor elk opleidingsonderdeel zeer gedetailleerde informatie opgenomen is, onder meer over de doelstellingen en te behalen competenties. Bij elke examenperiode ontvangen studenten nogmaals de belangrijkste richtlijnen samen met hun examenrooster. Vanaf het academiejaar 2004-2005 is een groot deel van de informatie ook te vinden op het Internet via de website. Elke student die met onderwijs- en/of examenactiviteiten in de opleiding problemen heeft, kan de ombuds van het departement raadplegen. Studenten die ondanks de bemiddelingspoging van de ombuds na problemen een klacht willen indienen kunnen terecht bij het hoofd studentenzaken.

Een brochure over studiemethode en studieplanning wordt verspreid en tijdens de contacturen in het begin van het academiejaar besproken door de dienst studentenzaken. De opleiding voorziet verder in mentoren voor het oplossen van studieproblemen en het begeleiden van de studenten in hun studietraject. Het opleidingshoofd staat eveneens te allen tijde ter beschikking van de studenten om meer algemene problemen op te vangen.

De verschillende stadia van informatieverstrekking kunnen als volgt worden beschreven: in eerste instantie schetst de studie-informatiekrant ('de Grote-Krant') een beeld van het leven aan de hogeschool en verstrekt algemene informatie over de opleidingen die KdG aanbiedt. Op de Studie-Informatiedagen (SID-ins) verspreidt de opleiding folders met concrete informatie (zoals vakkentabellen) per opleiding (en soms per afstudeerrichting). Op de infodagen op de campus wordt door middel van voorstellingen, contact met lectoren en studenten (soms 'aan het werk') en ondersteunende diensten (studentenbegeleiding, sociale dienst) een zo realistisch mogelijk beeld geschetst van de opleiding. Ook worden de studenten er geïnformeerd over de mogelijkheid tot het volgen van inhaalcurssussen en dergelijke. Voor bepaalde doelgroepen is voorzien in een speciale informatiestroom.

De flexibilisering van het onderwijs maakt volgens het informatiedossier een evolutie van de traditionele individuele studie(methode)begeleiding naar leertrajectbegeleiding noodzakelijk: de kern van de studiebegeleiding verschuift van de traditionele studie(methode)begeleiding naar het coachen van studenten bij het uitstippelen van hun persoonlijk leertraject en de preventie van studieproblemen hierbij. Studievoortgang wordt meer en meer een verantwoordelijkheid van alle betrokken partijen. De manier waarop de studiebegeleiding zal worden vormgegeven staat in algemene termen wel op papier, maar is nog niet volledig uitgekristalliseerd. Wel is duidelijk dat de studenten zullen gaan werken met persoonlijke ontwikkelingsplannen (POP's) en (digitale) portfolio's en dat zij onder andere beoordeeld zullen worden aan de hand van assessments. De rollen van de verschillende partijen bij de studiebegeleiding kunnen als volgt worden omschreven:

- de student is medeverantwoordelijk voor zijn/haar eigen studieloopbaan,
- de individuele lesgever is verantwoordelijk voor het uitbouwen van studiebegeleiding in de opleidingsonderdelen die onder zijn/haar verantwoordelijkheid vallen.
- de leertrajectbegeleider heeft de verantwoordelijkheid voor de optimalisatie van de studievoortgang van elke individuele student. Hij is als het ware de 'persoonlijke' coach van de student bij uitstippelen van het meest gepaste individuele leertraject en kan waar nodig 'ingrijpen' (heroriënteren, optimaliseren, begeleiden, ...). Slechts in laatste instantie treedt de leertrajectbegeleider dan als (individuele) studie(methode)begeleider op.
- de studieloopbaancoördinator heeft als belangrijkste taak het optimaliseren van de studievoortgangbegeleiding in het departement en het coachen van de opleidingen, de individuele lesgevers en de leertrajectbegeleiders.

Overwegingen:

De commissie is van mening dat de informatievoorziening over de opleiding adequaat is. Zij heeft op de opleiding onder andere voorlichtingsmaterialen ingezien over de hogeschool, het departement en de opleiding. Voorts is er veel informatie te vinden op internet en wordt steeds meer gebruik gemaakt van Blackboard als instrument om studenten van informatie te voorzien. De commissie heeft geen reden om aan te nemen dat de informatievoorziening onvoldoende zou zijn. Ook van studenten heeft de commissie hierover geen klachten gehoord.

De beschrijving van de studiebegeleiding in het informatiedossier laat zien, dat de aanvrager goed heeft nagedacht over de manier waarop een en ander vorm zal krijgen in de opleiding. De opleiding maakt onderscheid tussen instroombegeleiding, studie(methode)begeleiding, doelgroepenbeleid en de ombudsdienst. Uit het informatiedossier wordt duidelijk dat elk van deze methoden een andere rol vervult in het kader van studiebegeleiding. De commissie vindt het positief dat de opleiding de verschillende rollen van de betrokkenen bij studiebegeleiding duidelijk zijn beschreven. Uit deze beschrijvingen blijkt onder andere, dat ook de student een verantwoordelijkheid heeft in de begeleiding. De commissie vindt dit goed passen bij de didactische visie van de opleiding. Het document *Werkvormen en assessments in de opleiding MCT* (ter beschikking gesteld aan de commissie tijdens het locatiebezoek) laat zien dat de opleiding al goed heeft nagedacht over de manier waarop assessments zullen worden ingezet in de opleiding. De commissie vindt het positief dat de assessmentvorm wordt aangepast aan de werkvorm. Het is de commissie nog niet geheel duidelijk hoe de begeleiding tijdens de stage in zijn werk zal gaan. Zij heeft desgevraagd op de opleiding een document gezien over de stage van informaticastudenten, maar daarin komt niet duidelijk naar voren hoe de rolverdeling tussen de opleiding en het stagebedrijf is ten aanzien van de begeleiding van de student. Uit het gesprek met de vertegenwoordigers van het werkveld blijkt, dat de begeleiding op de stageplek doorgaans wordt gedaan door een "promotor" in het bedrijf. De beoordeling ligt volgens de ontwikkelaars en docenten bij de school. Aangezien de stage pas na het eerste jaar in de opleiding is gesitueerd en de aanvrager niet verplicht is het programma verder dan het eerste jaar uit te werken, heeft de commissie het gebrek aan uitwerking van de begeleiding van de stage niet mee laten wegen bij het eindoordeel van dit facet.

Oordeel van de commissie

De commissie beoordeelt het facet "Studiebegeleiding" met een voldoende.

4.4.3 Samenvattend oordeel onderwerp 4: Voorzieningen

Alle facetten van het onderwerp Voorzieningen zijn beoordeeld met een voldoende. De commissie spreekt voor het onderwerp als geheel dan ook een **voldoende** oordeel uit.

4.5 Interne kwaliteitszorg

4.5.1 Facet 5.1. Systematische aanpak

Er is voorzien in een systeem van interne kwaliteitszorg, waarbij mede aan de hand van toetsbare streefdoelen en periodieke evaluaties verbetermaatregelen worden getroffen.

Bevindingen van de commissie:

Het kwaliteitsbeleid van de hogeschool steunt volgens het informatiedossier op twee pijlers. Uitgangspunt is de *kwaliteitsbepaling* die gebeurt op basis van de doelstellingen ontwikkeld in het *Strategisch Plan* (Kompas). Hieraan worden in de nabije toekomst verder uitgewerkte kritische succesfactoren en prestatie-indicatoren gekoppeld. De realisatie hiervan wordt vervolgens nagestreefd door te werken volgens het systeem van de *Deming-cirkel of Plan-Do-Check-Act-cyclus*.

Het hogeschoolbestuur heeft besloten om voor het strategisch beleid en de daarbij horende kwaliteitsborging gebruik te maken van *Balanced Scorecard*, een meet- en verbetersysteem dat zich richt op het vertalen van strategie naar concrete actie. Er is sprake van een graduele invoering gedurende de volgende jaren met behulp van externe ondersteuning.

Bij aanvang van het academiejaar 2004-2005 werd een nieuw *kwaliteitszorgplan* goedgekeurd. Dit plan is voorafgaand aan het locatiebezoek ter beschikking gesteld aan de commissie. Het kwaliteitszorgplan resulteerde in de goedkeuring van een kwaliteitsboek waarin het kwaliteitsbeleid van de hogeschool inclusief structuur, organisatie en gebruikte instrumenten en procedures worden beschreven naast de kwaliteitsprojecten van het academiejaar.

Het kwaliteitsbeleid in de Karel de Grote-Hogeschool behoort tot de verantwoordelijkheid van de leidinggevenden (directie, departementshoofden of adjunct-departementshoofden). Inhoudelijk zijn de opleidingshoofden en administratieve hoofden verantwoordelijk voor de implementatie van de kwaliteit in hun opleiding/dienst. Technisch zorgen de coördinatoren of ankers voor de uitvoering van het project.

De hogeschooldienst Kwaliteitszorg behoort structureel tot de Directie Strategisch Beleid. De dienst bestaat op dit ogenblik uit de hogeschoolcoördinator kwaliteitszorg en de opdrachthouder metingen. De hogeschoolcoördinator volgt de Forumvergaderingen van VLHORA en de vergaderingen van de kwaliteitscoördinatoren op associatieniveau in de AUHA. De hogeschoolcoördinator KZ dient jaarlijks het kwaliteitsplan van de hogeschool in bij het Academisch College, dat hierover advies geeft aan het College van Bestuur; het College neemt de verantwoordelijkheid op voor het kwaliteitsbeleid van de hogeschool. Het kwaliteitsplan wordt dan voorgelegd aan de Academische Raad en aan de studentenraad en geïmplementeerd in samenwerking met de interdepartementale projectgroep kwaliteitszorg. Deze groep onder leiding van de hogeschoolcoördinator kwaliteitszorg, bestaat uit de departementale coördinatoren Kwaliteitszorg en de opdrachthouder voor de metingen.

Concreet zijn er in het departement IWT, waar de nieuwe opleiding haar plaats vindt, twee kwaliteitscoördinatoren (elk 15% van hun opdracht) en in elke opleiding een ankerpersoon die 5% van zijn opdracht besteedt aan kwaliteitsgebonden taken. De kwaliteitswerking wordt maandelijks besproken en bijgestuurd in de IKZ-stuurgroep bestaande uit de departementale kwaliteitscoördinatoren en de departementsdirectie.

Alle departementale kwaliteitscoördinatoren en de hogeschoolcoördinator kwaliteitszorg komen op regelmatige tijdstippen samen voor overleg en uitwisseling van informatie. De departementale coördinatoren zorgen dus voor de doorstroming van informatie. Zij zorgen ook voor de opvolging van verbeterprojecten en samen met de ankerpersonen voor de ondersteuning bij het uitwerken van zelfevaluatierapporten.

Een gestandaardiseerd opvolgingstraject moet garanderen dat de resultaten van de bevragingen en enquêtes daadwerkelijk leiden tot borging en verbetering, waar nodig. Het hogeschoolbestuur legt jaarlijks één onderwerp vast dat hogeschoolbreed zal worden onderzocht. Tijdens academiejaar 2004-2005 betrof dit de studententevredenheid.

Daarnaast bepaalt elk departement of opleiding welke bevragingen en enquêtes op hun niveau bijkomend relevant zijn.

Overwegingen:

De commissie stelt vast dat de kwaliteitszorg op alle niveaus van de organisatie goed geregeld is. Diverse documenten die ter inzage lagen tijdens het locatiebezoek getuigen ervan dat kwaliteitszorg binnen de hogeschool goed op orde is. Een specifiek sterk punt vindt de commissie het feit dat er op opleidingsniveau naast het opleidingshoofd een apart ankerpersoon is die verantwoordelijk is voor kwaliteitszorg binnen de opleiding. Aangezien het kwaliteitszorgsysteem betrekkelijk nieuw is voor de hogeschool, heeft de commissie begrip voor het feit dat er nog geen kritische succesfactoren en prestatieindicatoren zijn geformuleerd, maar de commissie is wel van mening dat deze een belangrijke sleutelrol zullen vervullen in het systeem.

Oordeel van de commissie

De commissie beoordeelt het facet "systematische aanpak" met een **voldoende**.

4.5.2 Facet 5.2. Betrokkenheid

Bij de interne kwaliteitszorg zullen medewerkers, studenten, alumni en het afnemend beroepenveld van de opleiding actief worden betrokken.

Bevindingen van de commissie:

Volgens het informatiedossier beschouwt de hogeschool het gebruik van focus- en resonansgroepen op alle niveaus als een doorslaggevende factor voor een succesvol kwaliteitsbeleid. De student wordt als een van de belangrijkste belanghebbenden voor de organisatie gezien. Naast de medewerkers zijn de studenten dan ook in bijna alle focusgroepen aanwezig tot in de 'resonansgroepen' die aan de basis lagen van de totstandkoming van het *Strategisch Plan* (Kompas) van de hogeschool.

De kwaliteitsprocedure voorziet in een betrokkenheid van de doelgroepen bij de analyse van kwaliteitsmetingen en het voorstellen van verbeteringen. Dit gebeurt meestal, met behulp van focusgroepen. Afhankelijk van het onderwerp worden er nog andere inspraak- of medezeggenschapsorganen in het proces betrokken of probeert men een goede informatiedoorstroming te verzekeren door leden van medezeggenschapsorganen in focusgroepen op te nemen.

Ook het personeel speelt een cruciale rol in het hele kwaliteitsbeleid. De inhoudelijke formulering en uitwerking van verbeteracties is de verantwoordelijkheid van het personeel/team.

Een andere belanghebbende is het werkveld. De opleiding richt haar aandacht hierbij vooral op het samenstellen van een representatieve resonansgroep. De betrokkenheid op de opleiding van leden van een stuurgroep is in het algemeen groot. De structurele inbedding van het overleg met alle betrokkenen biedt volgens het informatiedossier een goede

garantie dat de opleidingsdoelstellingen ook in de toekomst voldoende gefundeerd zullen blijven.

Voor de opleiding MCT is een stuurgroep samengesteld die samen met de opleiding waakt over onder andere de kwaliteit en de actualiteitswaarde van het curriculum. In de toekomst wil de opleiding ook alumni van de opleiding in de stuurgroep betrekken.

Overwegingen:

De commissie is er tijdens het locatiebezoek van overtuigd geraakt dat medezeggenschap door studenten, docenten en werkveld op de opleiding goed geregeld is. Tijdens het locatiebezoek lagen diverse documenten over kwaliteitszorg ter inzage (zie bijlage 4). De huidige stuurgroep is al betrokken geweest bij de ontwikkeling van de nieuwe opleiding en zal dat ook in de toekomst blijven doen. Ook via de stages zal sprake zijn van terugkoppeling vanuit het werkveld naar de opleiding. De commissie verwacht dat het feit dat alle docenten een rol zullen spelen in de stages, een positief effect zal hebben op deze terugkoppeling. Ook zijn verschillende docenten zelf werkzaam in het veld. Studenten hebben voldoende mogelijkheden om feedback te geven op de opleiding en de studenten die de commissie tijdens het locatiebezoek gesproken heeft, geven aan dat er in het algemeen goed naar hen geluisterd wordt. De commissie heeft een positief beeld van de betrokkenheid van studenten, docenten en het werkveld.

Oordeel van de commissie

Op grond van bovenstaande redenering beoordeelt de commissie het facet "betrokkenheid" met een **voldoende**

4.5.3 Samenvattend oordeel onderwerp 5: Interne kwaliteitszorg

Alle facetten van het onderwerp Interne kwaliteitszorg zijn door de commissie beoordeeld met een voldoende. Derhalve krijgt het onderwerp als geheel ook een **voldoende** oordeel.

4.6 Continuïteit

4.6.1 Facet 6.1. Afstudeergarantie

De instelling geeft aan studenten de garantie dat het programma volledig kan worden doorlopen.

Bevindingen en overwegingen van de commissie:

De instelling geeft aan studenten de garantie dat het programma volledig kan worden doorlopen. Dit blijkt ook uit de bijlage van het dossier waarin een uittreksel van het verslag van de vergadering van de Raad van Bestuur van 10 mei 2005 is opgenomen. Ook uit het gesprek met het management blijkt dat men ook op alle niveaus volledig achter de nieuwe opleiding staat. De commissie is van mening dat studenten voldoende garantie krijgen om hun opleiding af te kunnen ronden.

Oordeel van de commissie:

De commissie beoordeelt het facet "afstudeergarantie" met een **voldoende**.

4.6.2 Facet 6.2. Investerings

De voorziene investeringen zijn toereikend om de opleiding (inclusief voorzieningen) tot stand te brengen.

Bevindingen en overwegingen van de commissie:

Tegelijk met de opbouw van het nieuwe opleidingsprogramma zal een bestaande opleiding worden afgebouwd. Een groot deel van de docenten van de nieuwe opleiding zal afkomstig zijn van de opleiding waarvoor de nieuwe opleiding wordt ingeruild. Daarnaast is er geld gereserveerd voor het aannemen van nieuwe docenten en zal de komende jaren een deel van de oudere docenten uitstromen. Dit biedt de mogelijkheid om eventuele hiaten in de competenties van de docenten op te vangen en nieuwe docenten aan te nemen. Ook zal in de nieuwe opleiding gebruik worden gemaakt van de faciliteiten die nu door de andere opleiding worden gebruikt en die grotendeels dezelfde zijn als de faciliteiten die nodig zijn voor de nieuwe opleiding. Daarnaast ligt er een concreet plan voor uitbreiding van de faciliteiten. Hier zijn voldoende financiële middelen voor vrij gemaakt. De jaarrekening en begroting zijn als bijlage toegevoegd aan het dossier. De bijlage laat zien dat er expliciet geld is vrij gemaakt voor verbouwwerken.

Oordeel van de commissie:

De commissie beoordeelt de "Investerings" van de opleiding met een **voldoende**.

4.6.3 Facet 6.3. Financiële voorzieningen

De financiële voorzieningen zijn toereikend om het volledige opleidingstraject te kunnen aanbieden.

Bevindingen en overwegingen van de commissie:

Hier kan dezelfde redenering worden gevolgd als bij het vorige facet.

Oordeel van de commissie:

De commissie beoordeelt de "Financiële voorzieningen" van de opleiding met een **voldoende**.

4.6.4 Samenvattend oordeel onderwerp 6: Conditie voor continuïteit

De commissie beoordeelt alle facetten van het onderwerp "Conditie voor continuïteit" met een voldoende. Het onderwerp als geheel krijgt derhalve ook een **voldoende** oordeel.

5 Overzicht oordelen

De onderstaande tabel geeft per onderwerp en per facet het oordeel van de commissie uit hoofdstuk 4 weer.

Onderwerp	Oordeel	Facet	Oordeel
1 Doelstellingen	V	1.1 niveau en oriëntatie	V
		1.2 domeinspecifiek referentiekader	V
2 Programma	V	2.1 eisen gerichtheid	V
		2.2 relatie doelstellingen - programma	O
		2.3 samenhang programma	V
		2.4 studielast	V
		2.5 toelatingsvoorwaarden	V
		2.6 studieomvang	V
3 Inzet personeel	V	3.1 eisen gerichtheid	V
		3.2 kwantiteit	V
		3.3 kwaliteit	V
4 Voorzieningen	V	4.1 materiële voorzieningen	V
		4.2 studiebegeleiding	V
5 Interne kwaliteitszorg	V	5.1 systematische aanpak	V
		5.2 betrokkenheid	V
6 Continuïteit	V	6.1 afstudeergarantie	V
		6.2 investeringen	V
		6.3 financiële voorzieningen	V

Eindoordeel: positief

Bijlage 1: Samenstelling commissie

De Commissie is als volgt samengesteld:

- Voorzitter: de heer B. Olde Hampsink (Onderwijsmanager innovatie van de Academie "Toegepaste Kunst en Techniek", Saxion Hogeschool Enschede);
- Commissielid 1: de heer D. Geerts (Projectleider Centrum voor Usability Onderzoek, Mediacentrum Katholieke Universiteit Leuven);
- Commissielid 2: de heer Johan Donné (Hoofdlector professioneel gerichte bachelor opleiding Elektronica-ICT, Vakgroepvoorzitter van de vakgroep ICT, Coördinator voor het 'Cisco Networking Academy Program', Katholieke Hogeschool Sint Lieven);
- Commissielid 3: mevrouw Tineke Kleene (freelance onderwijskundige en extern secretaris van de Commissie).

Door de aanstelling van deze personen zijn volgende deskundigheden in de Commissie verenigd:

- domeindeskundigheid: de heer Olde Hampsink, de heer Donné, de heer Geerts
- onderwijsdeskundigheid: de heer Olde Hampsink, de heer Donné, de heer Geerts
- deskundigheid in de didactiek: mevrouw Kleene
- evaluatiedeskundigheid: de heer Olde Hampsink, mevrouw Kleene

Alle commissieleden hebben een onafhankelijkheidsverklaring ingevuld en ondertekend.

Als procescoördinator is bij het locatiebezoek betrokken geweest:
Mw. Christel Verhas, beleidsmedewerker NVAO

Datum samenstelling commissie: 31 augustus 2005

Datum aanstelling secretaris: 31 augustus 2005

Bijzondere elementen betreffende de samenstelling² : n.v.t.

---

²

a) heeft een lid zich uit de commissie teruggetrokken op grond van art.10, tweede lid van het Reglement van de NVAO "tot bepaling van methodologische regelen voor de uitvoering van de toets nieuwe opleiding ten aanzien van hogeronderwijsopleidingen in de Vlaamse gemeenschap"?

b) Is een lid gewraakt op grond van art.11 van het onder a) bedoelde Reglement?

c) Is een lid in de loop van het beoordelingsproces weggevallen? Werd dit lid vervangen op grond van art.12 van het onder a) bedoelde Reglement?

Bijlage 2: Werkwijze, werkverdeling en oordeelsvorming

De commissie formuleerde voorafgaand aan de installatievergadering een aantal vragen. Aan de instelling werd schriftelijk meegedeeld over welke punten de instelling zeker nadere toelichting zou krijgen:

- een document waarin de relatie tussen de opleidingscompetenties en de generieke kwaliteitswaarborgen, zoals vastgelegd in het structuurdecreet art.58 §1 en 2 en eveneens opgenomen in het accreditatiekader, nader wordt toegelicht.
- een kwaliteitszorgplan
- een document waarin de betrokkenheid van het beroepenveld wordt weergegeven
- een organogram van de nieuwe opleiding
- een opleidingsplan voor docenten.

Na de installatievergadering werden de notulen door de secretaris aan de commissieleden bezorgd, met daarin per facet een weergave van de bespreking en de voorlopige bevindingen.

Het locatiebezoek begon met een voorbespreking van de commissie, waarin per sessie de vragen werden besproken, en ook een bepaalde rollenverdeling werd afgesproken. Tijdens het locatiebezoek introduceerde de voorzitter de vragen en de commissieleden vulden aan. De antwoorden werden systematisch besproken in functie van een beoordeling per facet en per onderwerp.

De antwoorden werden samen met het rapport grondig besproken. De commissieleden hebben in consensus een beoordeling per facet en per onderwerp gegeven. De commissieleden kwamen tot eenzelfde beoordeling. De zwakkere en sterkere punten werden doorgenomen en aan de secretaris werd gevraagd deze te verwerken in een ontwerpverslag. Dit ontwerp werd voor feedback naar alle commissieleden opgestuurd en finaal werd door de secretaris in overleg met de Voorzitter een eindversie opgesteld. Deze eindversie werd nog een laatste keer voor feedback doorgestuurd aan alle commissieleden.

Bijlage 3: Programma vraaggesprekken en locatiebezoek

De commissie heeft een bezoek gebracht aan de locatie op 5 oktober 2005 voor de toetsing van de nieuwe opleiding professioneel gerichte bacheloropleiding Multimedia en Communicatietechnologie.

Locatie: Departement Industriële Wetenschappen en Technologie, Salesianenlaan 30, 2660 Hoboken.

Programma

09.30 - 10.00 uur: ontvangst van de Commissie:

- Jan Trommelmans, Algemeen Directeur
- Machteld Verbruggen, Directeur Strategisch Beleid
- Walter Sevenhans, Departementshoofd Industriële Wetenschappen en Technologie

10.30 - 11.30 uur: Gesprek met de ontwerpers/inhoudelijke verantwoordelijken van het programma:

- Machteld Verbruggen, Directeur Strategisch Beleid
- Hilde Debacker: Hogeschoolcoördinator Onderwijs
- Koen Heylen: Opleidingshoofd Electronica-ICT (PB)
- Luc Lambrecht: Opleidingshoofd Toegepaste Informatica (PB)

11.30 - 12.15 uur: Gesprek met vertegenwoordigers uit het betrokken werkveld:

- Karin Stoop, Manager, Alfacam
- Rudy Van den Wijngaerd, Salesmanager, Digipoint
- Tom Lauwerijs, Senior Consultant, Hi-Light
- Chris Lefrère, Special Projects Manager, Telenet Operaties NV
- Kurt Galens, Sr. Projectmanager, Vlaamse Mediamaatshappij NV

13.00 - 14.00 uur: Gesprek met vertegenwoordigers van de vakgroep:

- Bart Vochten, Departement Handelswetenschappen en Bedrijfskunde
- Dirk De Bue, Departement Handelswetenschappen en Bedrijfskunde
- Ludo Lauwens, Departement Industriële Wetenschappen en Technologie
- Wim Van Weyenberg, Departement Industriële Wetenschappen en Technologie
- Koen Soontjes, Departement Industriële Wetenschappen en Technologie
- Jelle Boeckling, student, Departement Industriële Wetenschappen en Technologie
- Jelle Gossens, student, Departement Industriële Wetenschappen en Technologie

14.00 - 15.00 uur: Gesprek met vertegenwoordigers van het opleidingsmanagement en het hogeschoolbestuur/directie:

- Jan Trommelmans, Algemeen Directeur
- Machteld Verbruggen, Directeur Strategisch Beleid
- Anne Goffin, Adjunct-departementshoofd Academische Zaken, Departement Handelswetenschappen en Bedrijfskunde
- Walter Sevenhans, Departementshoofd, Departement Industriële Wetenschappen en Technologie
- Koen Heylen, Opleidingshoofd Electronica-ICT (PB)
- Jan De Bruyn, Diensthoofd ICT
- Vicky Van Bouwel, Hogeschoolcoördinator Kwaliteitszorg

14.00 - 15.00 uur: bezoek van één commissielid aan Campus Linkeroever:

- Begeleider
- Paul Govaerts, Adunct-departementshoofd Academische Zaken, Departement Industriële Wetenschappen en Technologie

15.00 - 16.00 uur: bezoek aan de faciliteiten op de campus Hoboken:

- begeleiders
- Walter Sevenhans, Departementshoofd, Departement Industriële Wetenschappen en Technologie
- Kurt Van der Auwera: Adjunct-departementshoofd Academische Zaken, Departement Industriële Wetenschappen en Technologie
- Koen Heylen, Opleidingshoofd Electronica-ICT (PB)

Bijlage 4: Overzicht van gebruikte of geraadpleegde documenten

Informatiedossier opleiding/instelling

- Advies van de Associatie
- Positief oordeel Erkenningscommissie – 25 juli 2005-10-06 Bewijs van betaling aan NVAO
- Aanbevelingsbrieven
- Onderwijsontwikkelingsplan (OOP)
- Crosscheck Opleidingsprofiel – opleidingsprogramma
- Beslissing Raad van Bestuur
- Strategisch Plan 2004-2008
- Jaarrekening en begroting van de Karel de Grote-Hogeschool

Informatie ter beschikking gesteld aan de commissie voorafgaand aan het locatiebezoek

- Opdrachtverklaring van de Karel de Grote-Hogeschool: Kansen doen groeien
- Overzicht van de relatie tussen de opleidingscompetenties en de generieke kwaliteitswaarborgen (Dublin-descriptoren)
- Kwaliteitshandboek 2005-2006, met daarin het Kwaliteitszorgplan
- Planning van de stuurgroep (betrokkenheid werkveld)
- Organogram van de hogeschool
- Het HRM-plan
- Kwaliteitszorgplan 2005-2006
- Overzicht leden College van Bestuur (CvB), leden administratief college (ADC) en leden academisch college (ACC)
- Voorbeeld van voorstellen opvolging verbetertrajecten
- Voorbeeld van opvolgtraject focusgroepen
- Overzicht verbeterprojecten Elektronica 2004/2005
- Beroepsprofiel Graduaat Multimedia & Communicatietechnologie (MCT)
- Opleidingsprofiel Graduaat Multimedia & Communicatietechnologie (MCT)

Documenten beschikbaar gesteld tijdens locatiebezoek

- Informatie over de stage voor informaticastudenten 2006 (ter illustratie van het soort informatie die toekomstige studenten van de nieuwe opleiding zullen krijgen)
- Presentatie over peer assessment in de praktijk, sessie voor Expertisecentrum Hoger Onderwijs (ECHO), Universiteit Antwerpen, 21 februari 2005 door K. Heylen.
- Meten van studielast, beoordelen van onderwijsprocessen (informap visitatie MCT, 5 oktober 2005)
- De Grote-Krant: algemene informatiekant van KdG t.b.v. abiturienten
- Infolders van de afstudeerrichtingen binnen de opleidingen TI en PB-EI
- De Grote Kans: informatiekant van KdG over Bachelors na Bachelors, Masters na Masters en Permanente Vorming
- Folder doelgroepenbeleid
- Studentenaantallen overzicht van het aantal KdG-studenten telling van 30 september 2005.

- Studentenaantallen overzicht van het aantal eerste jaars KdG-studenten telling van 30 september 2005.
- Werkvormen en Assesment in de opleiding MCT
- Samenhang en logische opbouw van de verschillende modules in de nieuwe opleiding Multimedia en Communicatietechnologie
- Hoger Onderwijs- en examenreglement versie 2004-2005 en 2005-2006
- Boeken en cursussen vanuit de opleiding elektronica-ICT die mogelijk kunnen gebruikt worden in de nieuwe opleiding MCT
- Raming kosten nieuwe studio
- Powerpoint-presentatie: peer-assessment in de praktijk
- Foto's Campus Groenplaats
- Kwaliteitszorg Concrete Streefdoelen
  - Beleid Kwaliteitsboek 05-06 inclusief kwaliteitsplan
  - Kwaliteitsboek 04-05 inclusief kwaliteitsplan
  - Strategisch Plan: concrete acties
  - Draaiboek visitatie
  - Metingen Studietijdmeting: meer info in voorbeeld rapporten
  - waardering onderwijsprocessen
  - waardering onderwijsprocessen test
  - Studententevredenheid: meer info in mappen Studententevredenheid
  - Opvolgtrajecten Opvolgtraject Hogeschooldiensten
  - Opvolgtraject IWT: Electronica ICT
  - Opvolgtrajecten H&B TI
- Handouts van de Balanced Scorecard presentatie
- Projectplan MCT
- Rapporten studietijdmetingen Departement Academiejaar Opleiding & Studiejaar
  - HEB 2000-2001 TI 1
  - HEB 2001-2002 BB 1
  - HEB 2001-2002 SB 1 MMA ZVT
  - HEB 2001-2002 SB 1 MEDSO
  - HEB 2002-2003 TI 2
  - IWT 2000-2001 IND ING KAN 1
  - IWT 2003-2004 CCLVT 1
  - IWT 2003-2004 IND ING KAN 2
  - IWT 2003-2004 IND ING ELM 3
  - IWT 2003-2004 IND ING ELCA 3
- Meten van studielast - Beoordelen van onderwijsprocessen. Infomap
- Personeelstevredenheid SERV (2 mappen) Vragenlijsten
  - Methodiek
  - Resultaten Vlaanderen
  - Resultaten KdG OP en ATP per Departement
  - Evaluatie resultaten KdG
  - Focusgroep
  - Verbeterproject

- Studententevredenheid (2 mappen) Vragenlijsten
  - Methodiek
  - Resultaten algemeen hogeschool en per Departement
  - Resultaten per aspect hogeschool en per Departement
  - Focusgroepen en analysegroepen
  - Verbeterprojecten
  - Rapport

Overige documenten

- Handleiding toets nieuwe opleiding Vlaamse Gemeenschap (NVAO, 22 februari 2005)
- Toetsingskader nieuwe opleidingen hoger onderwijs Vlaanderen (NVAO, 14 februari 2005)

Bijlage 5: Geheimhoudingsclausule

De commissie verklaart op eer de bevindingen over de opleiding noch het adviesrapport mee te delen aan het instellingsbestuur.

Voorzitter en leden van de commissie, secretaris en procescoördinator

Bijlage 6: Lijst met afkortingen

ba	bachelor
ECTS	European Credit Transfer System
ma	master
MCT	Multimedia & Communicatietechnologie
NVAO	Nederlands-Vlaamse Accreditatieorganisatie
TI	Toegepaste Informatica

Bijlage 7: Competenties van de opleiding Multimedia en Communicatietechnologie

1. Algemene competenties

'Kansen doen groeien' is de leidraad in de opdrachtverklaring van de Karel de Grote-Hogeschool. De concretisering van dit motto vinden we in de onderwijsvisie van de hogeschool die door middel van het onderwijsontwikkelingsplan in de hele hogeschool, en dus ook in de opleiding Multimedia en Communicatietechnologie, wordt geïmplementeerd. De opleiding helpt competenties ontwikkelen en bereiken. Niet alleen competenties die eigen zijn aan het beroep, maar ook de algemene competenties die een afgestudeerde nodig heeft om als een solidaire en kritische deelnemer in de samenleving te kunnen functioneren. Deze competenties omvatten kennis, vaardigheden en attitudes. We willen dat onze afgestudeerden zelfstandig kunnen denken en redeneren, nieuwe informatie verwerven en verwerken. Zij beheersen ook de sociale en contactuele vaardigheden. Zij kunnen ideeën, problemen en oplossingen communiceren, mondeling en schriftelijk, zowel aan specialisten als aan leken. Zij kunnen zich bovendien kritisch opstellen en projectmatig werken, en ze tonen dat ze flexibel en creatief zijn. Eenvoudige leidinggevende taken vervullen is voor hen geen probleem. Ze zijn betrokken, gemotiveerd en assertief. We besteden speciale aandacht aan de specifieke competentie van levenslang leren meer bepaald het aanscherpen van een intellectuele nieuwsgierigheid en van een positief-kritische ingesteldheid bij de omgang met recente ontwikkelingen. De algemene competenties stellen de studenten in staat goed te functioneren in veranderende beroepssituaties. Bovendien bereiden we de studenten voor op een veranderende samenleving met een onmiskenbare internationale dimensie.

We willen dat onze afgestudeerden naast de algemene competenties ook beroepsgerichte competenties beheersen zoals team- en oplossingsgericht werken. Hun kennis van de werkomgeving stelt ze in staat om in hun beroepscontext zelfstandig complexe probleemsituaties te definiëren en te analyseren, en vervolgens zinvolle oplossingsstrategieën te ontwikkelen en toe te passen. Daarbij beheersen ze de principes van time- en stressmanagement. Ze kunnen kwaliteitszorg integraal toepassen en zijn zich bewust van de maatschappelijke verantwoordelijkheid die hun beroep inhoudt. Zowel de algemene als de beroepsgerichte competenties worden vertaald in concretere, beroepsspecifieke competenties op het niveau van een beginnende beroepsbeoefenaar. Die competenties zijn een realistische weergave van wat onze studenten op hun toekomstige werkplaats bij de start nodig hebben.

Zowel de individuele ontwikkeling van de studenten en hun maatschappelijke vorming, als de voorbereiding op hun participatie in de arbeidsmarkt zijn cruciaal.

De beginnende professioneel gerichte bachelor in de Multimedia en Communicatietechnologie is competent in het werken binnen de context van een organisatie, een bedrijf, de samenleving:

- De beginnende beroepsbeoefenaar kan, gebruik makend van zijn denk- en redeneervaardigheden, functies uitoefenen die typisch zijn voor het beroepenveld waarin hij/zij functioneert.
- De beginnende beroepsbeoefenaar kan creatieve oplossingen ontwikkelen binnen vooropgestelde doelen, gebruik makend van de nieuwste technologieën.

- De beginnende beroepsbeoefenaar kan communicatieve en sociale vaardigheden aanwenden waardoor hij in staat is op een adequate wijze om te gaan met opdrachtgevers en medewerkers.
- De beginnende beroepsbeoefenaar kan analyses, ideeën, voorstellen duidelijk uiteenzetten, ... gebruik makend van technische hulpmiddelen.
- De beginnende beroepsbeoefenaar beheerst contactuele vaardigheden.
- De beginnende beroepsbeoefenaar beheerst de basiskennis, -vaardigheden en – attitudes om eenvoudige leidinggevende taken te vervullen.
- De beginnende beroepsbeoefenaar kan aan zelfontplooiing doen door een open houding naar levenslang leren (nieuwe technologieën eigen maken).

2. Algemeen beroepsgerichte competenties

- De beginnende beroepsbeoefenaar werkt goed samen en kent zijn rol binnen een team, respecteert de functies van alle andere teamleden en streeft met hen een gezamenlijk doel na.
- De beginnende beroepsbeoefenaar beschikt over voldoende inzichten om oplossingsstrategieën uit te werken.
- De beginnende beroepsbeoefenaar werkt creatief mee aan de vernieuwing binnen zijn organisatie/team op het gebied van gebruikte processen, methoden, technologieën en technieken.
- De beginnende beroepsbeoefenaar heeft een gedegen kennis van de mogelijkheden en de beperkingen van informatiesystemen om tot een optimale oplossing te komen.
- De beginnende beroepsbeoefenaar kan op een logische wijze bedrijfsprocessen begrijpen en analyseren om tot concrete oplossingen te komen.
- De beginnende beroepsbeoefenaar kan verschillende methoden en technieken hanteren om tot alternatieve oplossingen te komen.
- De beginnende beroepsbeoefenaar kadert zijn werk binnen het bedrijfsbeleid.
- De beginnende beroepsbeoefenaar heeft oog voor zijn maatschappelijke verantwoordelijkheid.
- De beginnende beroepsbeoefenaar kan als vertegenwoordiger van de eigen organisatie samenwerken met externe personen en instanties.

3. Beroepsspecifieke competenties

- De beginnende beroepsbeoefenaar is competent in het analyseren, ontwerpen van websites, en audio/video projecten.
- De beginnende beroepsbeoefenaar heeft een gedegen kennis van de mogelijkheden en de beperkingen van informatiesystemen om tot een optimale oplossing te komen.
- De beginnende beroepsbeoefenaar kan probleemsituaties analyseren en deze omzetten naar een implementatiemodel dat rekening houdt met de gestelde vereisten.
- De beginnende beroepsbeoefenaar is in staat om vanuit een technologische informatica-achtergrond deelaspecten (componenten) van een bedrijfsproces te analyseren en te programmeren. Dit omvat volgende aspecten:
  - o Analyseren: de afgestudeerde kan zowel de functionele als de niet-functionele vereisten van bestaande componenten formuleren en nieuwe componenten voorstellen.
  - o Ontwerpen: de afgestudeerde kan deze analyse omzetten in een praktisch realiseerbaar, klantgericht en gebruiksvriendelijk model dat rekening houdt met alle vereisten. Hierdoor geeft hij de analyse een concrete invulling.
  - o Realiseren: de afgestudeerde kan een ontwerp effectief technisch uitbouwen.

- o Implementeren: de afgestudeerde kan de gerealiseerde componenten binnen een bestaand of binnen een nieuw project invoeren.
  - o Onderhouden: de afgestudeerde kan instaan voor de goede werking van het systeem.
  - o Beveiligen: de afgestudeerde kan snel en efficiënt de nodige maatregelen nemen om preventief het informaticasysteem te beschermen.
  - o Beheren: de afgestudeerde kan dank zij de opgedane theoretische en vaktechnische achtergrond de vlotte werking garanderen van de infrastructuur.
  - o Documenteren: de afgestudeerde kan alle voorgaande elementen zowel schriftelijk als mondeling op een begrijpbare en adequate wijze uitleggen.
-
- De beginnende beroepsbeoefenaar kan professioneel communiceren met medewerkers en gebruikers.
  - De beginnende beroepsbeoefenaar kan Engels- en Franstalig vakjargon vlot hanteren.
  - De beginnende beroepsbeoefenaar kent het belang van het gebruik van multimedia technieken en technologieën in functie van communicatie.
  - De beginnende beroepsbeoefenaar kent audiovisuele technieken.
  - De beginnende beroepsbeoefenaar kan omgaan met hardware in al zijn aspecten.
  - De beginnende beroepsbeoefenaar kent de technische facetten van diverse communicatiemiddelen.
  - De beginnende beroepsbeoefenaar kan bij website-ontwikkeling en audiovisuele technologie diverse middelen op een creatieve manier gebruiken.
  - De beginnende beroepsbeoefenaar is zich bewust van de plaats van technologie en techniek in de brede maatschappelijke context.

Bijlage 8: Programma Multimedia en Communicatietechnologie

Multimedia en Communicatietechnologie

Modules & Vaakken

OO: opleidingsonderdeel
OK: onderwijscactiviteit

Versie 1.1

1MCT	Titel module:	1	2	3	4
	STP	Inslap	Hardware & Interfacing	Web Design	Audio & Video
1	1	OO Multimedia	OA Computerarchitectuur	OA Web Design - analyse	OO Audio
2	1				
3	1				
4	1	OO Web design	OA Computerarchitectuur - Interfacing	OA Web Design - web graphics	
5	1				
6	1		OO Computernetwerken	OA Web Design - XHTML en Javascript	OO Video
7	1	OO Programmeren met VB.NET 1		OA Web Design - Flash	
8	1				
9	1		OO Geven & Truïngen	OO Geven & Truïngen	OA Communicatie - Engels
10	1	OO Databanken 1			
11	1		OO Programmeren met VB.NET 2	OO Programmeren met VB.NET 2	OA Communicatie - Frans
12	1				
13	1	OO Projectwerking 1	OO Projectwerking 1	OO Projectwerking 1	
14	1	OA Technologie - Elektronica	OA Technologie - Elektronica	OA Technologie - Elektronica	OA Technologie - Elektronica
15	1	OA Technologie - Elektriciteit	OA Technologie - Elektriciteit		

2MCT	Titel module:	5	6	7	8
	STP	Web Applications	Studio	E-commerce	Digital Broadcast
1	1	OA Web Applications - Dynamic HTML	OA Digitale AV - audio	OO E-business	OO Security
2	1				
3	1				
4	1	OA Web applications - Flash	OA Digitale AV - video	OO E-commerce / Portal / E-learning	OO Digital Broadcast
5	1				
6	1				
7	1	OO Server Side Technologieën	OO Studio	OO Databanken 2	OO Besturingssystemen
8	1				
9	1			OO Software engineering	
10	1				
11	1	OO Mobile Software	OO Streaming		OO Projectwerking 2
12	1				
13	1	OA Doelgroepcommunicatie	OA Doelgroepcommunicatie	OA Doelgroepcommunicatie	
14	1	OA Doelgroep - Marketingcommunicatie	OA Doelgroep - Marketingcommunicatie	OA Doelgroep - Marketingcommunicatie	
15	1				

3MCT	Titel module:	9	10	11	12
	STP	Telecommunicatie	GSM	ICT-Service	Afstudeerwerk / Stage
1	1	OA Telecommunicatie - Systemen	OO GSM Technologie	OO ICT service management	OO Afstudeerwerk / Stage
2	1				
3	1				
4	1	OA Telecommunicatie - Satelliet	OO Informatica en arbeidsrecht		
5	1				
6	1			OO Start van een onderneming	
7	1	OA Telecommunicatie - optische comm.	OO Project / Stage / MDV		
8	1	OA Telecommunicatie - microcontrollers	(zie efstudeerichting)		
9	1	OO Historische kritiek	OO Historische kritiek	OO Historische kritiek	
10	1	OO RZL	OO RZL	OO RZL	
11	1				
12	1	zie keuzepakket	zie keuzepakket	zie keuzepakket	
13	1				
14	1				
15	1				

Keuzepakket: Multimedia Interfacing		
11	1	OO Virtual Reality
12	1	OO 3D animatie & gaming
13	1	OO Project / stage / MDV
14	1	
15	1	

Keuzepakket: AV-Producties		
11	1	OO News Gathering
12	1	OO Filmtaal
13	1	OO Project / stage / MDV
14	1	
15	1	

Keuzepakket: Web Design		
11	1	OO Grafische design technieken
12	1	OO Rich Internet Applications
13	1	OO Project / stage / MDV
14	1	
15	1	

Bijlage 9: een overzicht van de relatie tussen de opleidingscompetenties en de generieke kwaliteitswaarborgen

Dublin Descriptoren Kwalificaties bachelor	Competenties MCT Algemeen (AC), Beroepsgericht (BGC) Beroepsspecifiek (BSC)
<p><i>1. Kennis en inzicht:</i> Heeft aantoonbare kennis en inzicht van een vakgebied, waarbij wordt voortgebouwd op het niveau bereikt in het voortgezet onderwijs en dit wordt overtroffen; functioneert doorgaans op een niveau waarop met ondersteuning van gespecialiseerde handboeken, enige aspecten voorkomen waarvoor kennis van de laatste ontwikkelingen in het vakgebied vereist is.</p>	<p>AC</p> <ul style="list-style-type: none"> - zelfstandig kunnen denken en redeneren. - basiskennis, -vaardigheden en -attituden beheersen om eenvoudige leidinggevende taken te vervullen. <p>BGC</p> <ul style="list-style-type: none"> - over voldoende inzichten beschikken om oplossingsstrategieën uit te werken. - principes van time- en stressmanagement beheersen. - creatief meewerken aan de vernieuwing binnen zijn organisatie/team op het gebied van gebruikte processen, methoden en technieken. - gedegen kennis bezitten van de mogelijkheden en de beperkingen van informatiesystemen om tot een optimale oplossing te komen. <p>BSC</p> <ul style="list-style-type: none"> - competent zijn in het analyseren, ontwerpen van websites en audio/videoprojecten. - een gedegen kennis bezitten van de mogelijkheden en de beperkingen van informatiesystemen om tot een optimale oplossing te komen. - kunnen omgaan met hardware in al zijn aspecten. - audiovisuele technieken kennen. - de technische facetten van diverse communicatiemiddelen kennen.
<p><i>2. Toepassen kennis en inzicht:</i> Is in staat om zijn/haar kennis en inzicht op dusdanige wijze toe te passen, dat dit een professionele benadering van zijn/haar werk of beroep laat zien, en beschikt verder over competenties voor het opstellen en verdiepen van argumentaties en voor het oplossen van</p>	<p>AC</p> <ul style="list-style-type: none"> - nieuwe informatie verwerven en verwerken. - creatieve oplossingen ontwikkelen binnen vooropgestelde doelen rekening houdend met de mogelijkheden van de omgeving. <p>BGC</p> <ul style="list-style-type: none"> - door kennis van de werkomgeving

Dublin Descriptoren Kwalificaties bachelor	Competenties MCT Algemeen (AC), Beroepsgericht (BGC) Beroepsspecifiek (BSC)
<p>problemen op het vakgebied.</p>	<p>zelfstandig complexe probleemsituaties analyseren.</p> <ul style="list-style-type: none"> - zinvolle oplossingsstrategieën ontwikkelen en toepassen. - principes van kwaliteitszorg integraal toepassen. - op een logische wijze bedrijfsprocessen begrijpen en analyseren om tot concrete oplossingen te komen. - verschillende methoden en technieken hanteren om tot alternatieve oplossingen te komen. <p>BSC</p> <ul style="list-style-type: none"> - probleemsituaties analyseren en deze omzetten naar een implementatiemodel dat rekening houdt met de gestelde vereisten. - vanuit een technologische informatica-achtergrond deelaspecten van een bedrijfsproces analyseren en programmeren (analyseren, ontwerpen, realiseren, implementeren, onderhouden, beveiligen, beheren en documenteren). - bij website-ontwikkeling en audiovisuele technologie diverse middelen op een creatieve manier gebruiken.
<p>3. Oordeelsvorming: Is in staat om relevante gegevens te verzamelen en interpreteren (meestal op het vakgebied) met het doel een oordeel te vormen dat mede gebaseerd is op het afwegen van relevante sociaal - maatschappelijke, wetenschappelijke of ethische aspecten.</p>	<p>AC</p> <ul style="list-style-type: none"> - nieuwe informatie verwerven en verwerken. - oog krijgen voor een veranderende samenleving met een onmiskenbare internationale dimensie. - bewust zijn van de maatschappelijke verantwoordelijkheid van hun beroep. <p>BGC</p> <ul style="list-style-type: none"> - het werk kaderen binnen het bedrijfsbeleid. - oog hebben voor de maatschappelijke verantwoordelijkheid als professional. <p>BSC</p> <ul style="list-style-type: none"> - bewustzijn van de plaats van technologie en techniek in de brede maatschappelijke context.

<p>4. Communicatie: Is in staat om informatie, ideeën en oplossingen over te brengen op een publiek bestaande uit specialisten of niet-specialisten</p>	<p>AC</p> <ul style="list-style-type: none"> - ideeën, problemen en oplossingen communiceren, mondeling en schriftelijk, zowel aan specialisten als aan leken. - communicatieve en sociale vaardigheden aanwenden om op een adequate wijze om te gaan met opdrachtgevers en medewerkers. - analyses, ideeën, voorstellen duidelijk uiteen zetten, ... gebruik makend van technische hulpmiddelen. - contactuele vaardigheden beheersen. - <p>BGC</p> <ul style="list-style-type: none"> - als vertegenwoordiger van de eigen organisatie samenwerken met externe personen en instanties. <p>BSC</p> <ul style="list-style-type: none"> - professioneel kunnen communiceren met medewerkers en gebruikers. - Engels- en Franstalig vakjargon vlot hanteren. - het belang van het gebruik van multimediatechnieken en technologieën in functie van communicatie juist beoordelen.
<p>5. Leervaardigheden bezit de leervaardigheden die noodzakelijk zijn om een vervolgstudie die een hoog niveau van autonomie veronderstelt, aan te gaan.</p>	<p>AC</p> <ul style="list-style-type: none"> - aanscherpen van een intellectuele nieuwsgierigheid en van een positief-kritische ingesteldheid bij de omgang met recente ontwikkelingen. - aan zelfontplooiing doen door een open houding naar levenslang leren.

Bijlage 10: Aanbevelingen en opmerkingen van de commissie

Onderwerp 1 Doelstellingen opleiding

Facet 1.1. Niveau en oriëntatie opleiding

Geen opmerkingen

Facet 1.2. Domeinspecifieke eisen

- Afgestudeerden van de opleiding zullen pas in 2009 de opleiding verlaten en de wensen van het werkveld kunnen tegen die tijd al weer veranderd zijn. De commissie raadt de opleiding daarom ook aan de stuurgroep een blijvende plaats te geven in de opleiding en heeft er ook vertrouwen in dat de opleiding dit zal doen. Stuurgroepleden geven zelf aan de competenties en het programma van de opleiding enkele malen per jaar tegen het licht te willen houden om zodoende snel in te kunnen spelen op veranderingen. De commissie juicht dit toe.

Onderwerp 2 Programma

Facet 2.1. Eisen professionele gerichtheid

- Binnen elk blok, dus binnen elk thema, zal een project worden uitgevoerd. De commissie stelt vast dat de projecten nog niet concreet beschreven zijn en raadt de aanvrager dan ook aan dit spoedig ter hand te nemen.
- De actualiteit van dit vakgebied is niet lang houdbaar en de commissie pleit er dan ook voor de inhoud van het curriculum regelmatig, samen met de stuurgroep, tegen het licht te houden. Op deze manier zal de opleiding in staat zijn het programma actueel te houden.
- In de huidige opzet van het programma zit een stage aan het eind van het derde jaar. Uit het gesprek met vertegenwoordigers uit het werkveld komt naar voren dat de stuurgroep pleit voor een stage in het tweede jaar en eventueel snuffelstages in het eerste jaar. De commissie raadt de opleiding aan deze signalen serieus te nemen en de haalbaarheid hiervan te onderzoeken.

Facet 2.2. Relatie tussen doelstelling en programma

- De commissie raadt de opleiding aan een nadere analyse te maken van de competenties in het algemene opleidingsprofiel en deze te beoordelen op bruikbaarheid voor de nieuwe opleiding. Vervolgens raadt de commissie de opleiding aan te analyseren bij welke opleidingsonderdelen aandacht wordt besteed aan welke competenties en vervolgens na te gaan in hoeverre de leerdoelen hier goed op aansluiten. Eventueel kunnen de leerdoelen hierop worden aangepast.
- De commissie raadt de opleiding aan in de uitwerking van het programma een duidelijke relatie aan te geven tussen de leerdoelen van het programma en de eindkwalificaties (competenties). Voor studenten en docenten moet duidelijk zijn aan welke competenties op welk niveau een bijdrage wordt geleverd binnen een studieonderdeel. De commissie acht het vooral bij toenemende zelfsturing van groot

belang, dat de student (en ook zijn begeleider) goed zicht houdt op de stand van zaken met betrekking tot de competentieontwikkeling.

- De commissie heeft niet kunnen vaststellen dat er sprake is van een duidelijke opbouw van competenties in het programma. Dit vereist nadere uitwerking.

Facet 2.3. Samenhang programma

- De commissie raadt de opleiding aan ervoor te waken dat in de studieonderdelen inderdaad gewerkt wordt aan het thema. In de huidige opzet heeft zij nog enkele "losse onderdelen" opgemerkt.
- Een minpuntje met betrekking tot de samenhang in het programma is het gebrek aan zichtbaarheid van de opbouw in competenties binnen het programma. Op dit punt wordt hier echter niet uitgebreid meer in gegaan, aangezien hier in de vorige paragraaf uitgebreid aandacht aan is besteed.

Facet 2.4. Studielast

Geen opmerkingen

Facet 2.5. Toelatingsvoorwaarden

Geen opmerkingen

Facet 2.6. Studieomvang

Geen opmerkingen

Onderwerp 3 Inzet personeel

Facet 3.1. Eisen professionele/academische gerichtheid

- De commissie raadt de aanvrager aan er bij het werven van nieuwe docenten naar te streven meer docenten in dienst te nemen die ook in de praktijk (blijven) werken.

Facet 3.2. Kwantiteit personeel

Geen opmerkingen

Facet 3.3. Kwaliteit personeel

- De commissie heeft de indruk dat het volgen van cursussen en/of trainingen voor docenten tot nu toe enigszins vrijblijvend is geweest. De commissie raadt de opleiding dan ook aan actief trainingen aan docenten aan te bieden, vooral op het gebied van competentiegericht onderwijs. De commissie heeft de indruk dat de docenten nog niet geheel doordrongen zijn van de impact die het nieuwe onderwijsconcept zal hebben op hun nieuwe rol die meer in de richting zal gaan van coach. Aangezien de meeste docenten vooral te maken hebben gehad met de meer traditionele vormen van onderwijs, vindt de commissie het raadzaam dat alle docenten op enig moment worden bijgeschoold. Wellicht zal het nodig zijn dat docenten hier tijdelijk ook meer tijd voor krijgen dan de gebruikelijke 10 a 15% van hun aanstelling. De commissie raadt het management aan hierin desgewenst te voorzien.
- Ook dringt de commissie erop aan dat het management voorziet in een systeem dat ervoor zorgt dat wensen van het personeel ten aanzien van scholing op systematische wijze worden geïnventariseerd en opgevolgd. Het voeren van functioneringsgesprekken kan hierbij een belangrijk instrument zijn.

Onderwerp 4 Voorzieningen

Facet 4.1. Materiële voorzieningen

- De commissie raadt de opleiding aan bij grotere studentenaantallen te gaan werken met een formeler systeem van inschrijving voor de verschillende faciliteiten (montageruimtes, computers, camera's. etc.) dan nu het geval is. Studenten kunnen op dit moment van de faciliteiten gebruik maken als er ruimte is, maar een formeel registratiesysteem is er niet.
- De opleiding zal bij grotere aantallen studenten efficiënt moeten gaan met de faciliteiten. Een goede logistieke planning zal dan ook van groot belang zijn.
- De commissie heeft niet veel kleine studieruimtes gezien. Mogelijk zal hier in het nieuwe onderwijsconcept meer behoefte aan zijn dan nu het geval is. De commissie raadt de opleiding aan hier rekening mee te houden.
- De commissie raadt de opleiding aan de relatie tussen het aantal studenten en de voorzieningen goed in de gaten te houden. Het uitgangspunt dient hierbij te zijn dat alle studenten toegang moeten hebben tot de faciliteiten die zij nodig hebben om de opleiding op adequate wijze te doorlopen.
- De commissie raadt de opleiding aan het gebruik van faciliteiten van bedrijven, voor zover het gaat om essentiële onderdelen van de opleiding, duidelijk vast te leggen, zodat er geen sprake is van vrijblijvendheid.

Facet 4.2. Studiebegeleiding

- Om de instrumenten voor studiebegeleiding adequaat in te kunnen zetten, acht de commissie het noodzakelijk dat de competenties van de opleiding beter in kaart worden gebracht. Aangegeven dient te worden hoe de competenties zijn opgebouwd en in welke fase van de opleiding de verschillende niveaus bereikt dienen te zijn. Aangezien dit aspect al is meegenomen in het negatieve oordeel bij facet 2.2 (relatie tussen doelstelling en programma) heeft de commissie dit niet mee laten wegen bij het facet studiebegeleiding.
- De commissie raadt de opleiding aan de gang van zaken met betrekking tot de begeleiding van de stages duidelijk vast te leggen, zowel voor studenten als voor docenten en het werkveld.

Onderwerp 5 Interne kwaliteitszorg

Facet 5.1. Systematische aanpak

- De commissie adviseert de opleiding op korte termijn het formuleren van kritische succesfactoren en prestatie-indicatoren voor de opleiding (met gebruikmaking van de streefdoelen van de hogeschool) ter hand te nemen.

Facet 5.2. Betrokkenheid

Geen opmerkingen

Onderwerp 6   Continuïteit

Facet 6.1.   Afstudeergarantie

Geen opmerkingen

Facet 6.2.   Investerings

Geen opmerkingen

Facet 6.3.   Financiële voorzieningen

Geen opmerkingen

Het adviesrapport is tot stand gekomen in opdracht van de NVAO met het oog op toetsing van de nieuwe professioneel gerichte bachelor opleiding Multimedia en Communicatietechnologie (MCT) van de Karel de Grote-Hogeschool te Antwerpen.

Nederlands-Vlaamse Accreditatieorganisatie (NVAO)

Parkstraat 28

Postbus 85498 | 2508 CD DEN HAAG

T 31 70 312 23 30

F 31 70 312 23 01

E info@nvaio.net

W www.nvaio.net

Aanvraagnummer # 786